

БЕЛАРУСКІ ПІОНЭР

7430 (XVIII)

10032

ШТОМЕСЯЧНАЯ
ДЗІЦЯЧАЯ ЧАСОПІСЬ

ЛЕНИН
N12 - 1925

ШТОМЕСЯЧНАЯ ДЗІЦЯЧАЯ ЧАСОПІСЬ

Беларускаму піонэру—ад Цэнтральнага Камітэту Комуністычнай Партыі (б) Беларусі.

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай Партыі (бальшавікоў) Беларусі вітае вас, таварышы—юныя піонэры, з днём гадавіны вашай часопісі „Беларускі Піонэр“.

Вялікую працу робіць наш піонэрскі друк, **рыхтуючы новых людзей**, якія будуць цягнуць далей **справу Леніна** і якім выпадае на долю вялізарнае шчасьце—**пабудаваць поўную комуністычную грамаду.**

Сэкратар ЦК КП(б)Б—А. Крыніцкі.

„**Ні бога, ні цара!**“—такі наш лёзунг. Вось за што мы змагаемся. Супроць рэлігійнай атруты ўзбройвайцеся навукай. Супроць эксплёатацыі чалавека чалавекам. Барацьба за такую грамаду, дзе ня будзе рабоў і паноў, дзе чалавек чалавеку будзе родны брат.

Паны і капіталістыя заўсёды стараліся развяднаць працоўных родных нацыянальнасьцяй, зрабіць іх ворагамі адзін другому. Комунізм нясе поўную роўнасьць і братэрства, комунізм змагаецца проці нацыяналістычных настрояў, **комунізм дае кожнай нацыі магчымасьць развіцьця** і злучае працоўных усіх нацый у моцны Інтэрнацыянал.

Вось тыя простыя, але вялікія задачы, пад сьцягам якіх будзе змагацца піонэрыя, і высьвятляць якія павінен піонэрскі друк.

Прывітаньне ўсім працаўніком нашай малодшай часопісі і ўсёй піонэрскай арміі!
Няхай живуць юныя ленінцы!

ЦК КП(б)Б.

Прывітаньне „Беларускаму Піонэру“ ад старшыні ЦВК СССР і ЦВК БССР Алесь Чарвякова.

„Беларускаму Піонэру“ ў першую гадавіну свайго існаваньня шлю маё шчырае прывітаньне. Жадаю, каб той посьпех, які першая піонэрская часопісь на Беларусі мела ў мінулым годзе, пашырыўся яшчэ больш у далейшым яе існаваньні.

Аб'яднаючы навакол сябе піонэрскі актыў, вывучаючы зьмены гісторыі і практыкі рэвалюцыйнай барацьбы, выхоўваючы нашу чырвоную рунь пад сьцягам Ленінізму,—„Беларускі Піонэр“ будзе і наперад выконваць свае задачы, якія на яго ўзложаны Комуністычнай партыяй.

Усіх чытачоў „Беларускага Піонэра“, усіх піонэраў, акцябрат і ўсіх рабочых і сялянскіх дзяцей Беларусі таксама вітаю з гадавінай іх часопісі і прапаную ім шанаваць, дапамагаць—гэта значыць, чытаць, пісаць і пашыраць сваю часопісь.

Старшыня ЦВК, беларускі акцябронак і піонэр Алесь Чарвякоў.

А. Г. Чарвякоў

ШТОМЕСЯЧНАЯ ДЗІЦЯЧАЯ ЧАСОПІСЬ
О Р Г А Н
ЦК ЛКСМБ І НАРКАМАСЬВЕТЫ БССР

— АДРАС РЭДАКЦЫІ: —
Менск, "Пляц Волі, Наркамасьветы БССР,
тэлефон № 443.

№ 12.

С Ь Н Е Ж А Н Ь

1925 г.

Пераступаем парог першага году.

На вопыце і памылках у мінулай працы—да новых дасягненняў!

Піонэрская арганізацыя і ўсе дзеці Беларусі сьвяткуюць сёння сьвята свайго дзіцячага друку.

Дзіцячы піонэрскі друк бярэ свой пачатак з часу арганізацыі газэты „Юныя Строители“. Але поруч з ростам нашай арганізацыі і яе запатрабаваньнямі, наш друк пачынае нашырацца. З малой газэткі мы пераходзім на выданьне часопісі „Беларускі Піонэр“ у роднай мове. Таму сьвята юбілею нашай часопісі зьяўляецца сьвятам дзіцячага друку на Беларусі.

Толькі адзін год мінуў з таго часу, калі ў нас, на Беларусі, пачала выдавацца першая дзіцячая часопісь „Беларускі Піонэр“.

Вялікія і адказныя задачы былі пастаўлены перад нашаю часопіссю. І ў першую чаргу, самымі галоўнымі задачамі зьяўляліся: пазнаёміць шырокія масы дзяцей і

грамадзянства з піонэрскім рухам і яго заданьнямі, арганізаваць вакол часопісі моцныя і сталыя шэрагі дапішчыкаў.

Мінуў толькі адзін год. Мы маем толькі 12 нумароў сваёй часопісі. Час малы і нумароў небагата, але праца, зробленая за гэты час, даволі вялікая. Самыя галоўныя задачы ў пераважнасьці разьвязаны.

„Беларускі Піонэр“ заслужыў прызнаньне з боку дзяцей, пазнаёміў іх з піонэрскім рухам. З кожным днём растуць

Рэдакцыя зьлева—направа: Хэйфэц, Лабалаеў, Якімовіч.

мацнеюць шэрагі дзіцячых корэспондэнтаў. Лік корэспондэнцый аб жыцці і працы нашай арганізацыі і школ павялічваецца.

На старонках „Беларускага Піонэра“ выкрышталізоўваюцца юныя літаратары - пісьменьнікі.

„Беларускі Піонэр“ зьяўляецца часопісьсю не адных толькі піонэраў. Гэта часопісь усіх дзяцей, якая імкнецца да таго, каб усе дзеці нашай краіны выходзіліся ў напрамку піонэрскай арганізацыі, каб усе дзеці зразумелі піонэрскую арганізацыю і ўліліся ў яе шэрагі.

„Беларускі Піонэр“ імкнецца да таго, каб усе дзеці выходзілі сябе па заветах нашага дарагога дзядулі Ільліча.

У гэтым напрамку мы маем значныя дасягненьні.

На другі год перад нашай часопісьсю стаіць найвялікшая задача: зрабіць часопісь органам выхавання падрастаючага пакаленьня па заветах Леніна.

Год працы і вынікі яе—ёсьць доказ таго, што „Беларускі Піонэр“ з гэтай задачай справіцца цалком.

Таксама цьвёрда і смела, як і ў першы год, толькі цяпер з вялікім ужо войскам корэспондэнтаў і літаратурнага дзіцячага малядыка, пад кіраўніцтвам Ленінскага Комсамолу, „Беларускі Піонэр“ павінен:

Шырэй абхапіць сабою дзяцей самых глухіх куткоў Беларусі, дапамагчы ім аб'яднацца ў піонэрскую арганізацыю. Аформіць новыя, моцныя вытворчыя сілы актыўна арганізацыі, якія будуць дапамагаць комсамолу праводзіць у піонэрскай арганізацыі ленинскае выхаваньне.

Дык дружна-ж наперад аб'яднанымі сіламі супроць недахопаў першага году! З вялікаю вераю ў нашу моц, у нашу вялікую справу ленинскага выхавання трэцяга пакаленьня—дружна наперад да новых заваёў і новых дасягненьняў!

Рэдкалегія.

Прывітаньне ад старшыні Савету Народных Камісараў Беларусі, Язэпа Адамовіча.

Часопісь „Беларускі Піонэр“ да гэтага часу дапамагала з'арганізоўваць дзяцей рабочых і сялян у піонэрска атрады, а таксама нясла сьвет і веды ў шырокія гушчы дзяцей Беларусі.

Пажадаем часопісі „Беларускі Піонэр“ і ў другім годзе сваёй працы выконваць гэты-ж абавязак, яшчэ шырэй абхапляючы дзяцей. Бо арганізаваць дзяцей, даваць ім патрэбныя і неабходныя веды для іх выхавання—гэта значыць, дапамагчы Комуністычнай Партыі і Комсамолу ў іх вялікай і вельмі адказнай працы па падрыхтоўцы нашае моладзі—зьмены.

На другім годзе існаваньня часопісі пажадаем ёй удвая пашырыцца.

З комуністычным прывітаньнем Язэп Адамовіч.

Прывітаньне брату.

Мы з табою браты па працы. Ты на беларускай мове, я—на яўрэйскай творым адну справу: дапамагам комсамолу выходзіць дзяцей у ленинскім дусе, рыхтаваць з іх рэволюцыянераў, барацьбітоў за справу рабочых і сялян.

Твая праца—мая праца. Тваё сьвята—маё сьвята.

„Піонэр Вэкер“.

Беларускаму Піонэру.

У дзень першай гадавіны адзінай дзіцячай часопісі—„Беларускага Піонэра“ рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь“ шле яму шчырае прывітаньне.

Пажадаем яму яшчэ большага пашырэння між дзяцей рабочых і сялян Беларусі, дапамагаючы ім згуртоўвацца ў піонэрска атрады.

Рэдакцыя „Савецкай Беларусі“.

Да юбілею „Беларускага Піонэра“.

(Артыкул нам. Наркамасветы т. Баліцкага).

Пачынаецца другі год, як мы выдаем „Беларускі Піонэр“. Каля гэтай часопісі мы думалі згуртаваць піонэраў, дзяцей і пад-росткаў наогул, усіх пад піонэрскім сьцягам. У першую чаргу—арганізаваных у школах і дзіцячых дамах. Згуртаваць можна толькі тады, калі ўсе піонэры, дзеці і пад-росткі будуць чытаць сваю часопісь, а падру-гое, будуць у яе пісаць. Да гэтага часу чыталі і пісалі ня ўсе; трэба, каб кожная школа і кожны дзіцячы дом выпісвалі часопісь. Зла-жыліся па капейцы ў месяц—вось і часопісь, сабраліся ў гурткі—і прачы-тай Ня ўсё, што пішуць у „Піонэр“, можна друкаваць. Выбіраецца толькі лепшае з таго, што пішуць. Лісты, ар-тыкулы, апавяданьні, вершы, усё, хто што ня прышле—бу-дзе прачытана і лепшае надру-кавана. Пісаць трэба вучыцца; адразу пісьменьнік ніколі ня выйдзе; усякі пісьменьнік доўга вучыўся пісаць, і ня ўсё, што ён напісаў, надрукавана.

Пісаць трэба ня толькі з жыцця піонэраў, а ўсё тое, што цікава для ўсіх дзяцей, бо „Беларускага Піонэра“ чы-таюць усе дзеці. Каб добра пісаць, трэба добра вучыцца і многа чытаць. Піша лепей той, хто больш ведае, а ведае больш той, хто больш чы-тае і лепей вучыцца. Піонэры ўсім дзецям і пад-росткам прыклад, за імі ідуць другія дзеці і пад-росткі, вось чаму яны павінны найлепей вучыцца і найбольш чытаць. Той піонэр, які дрэнна вучыцца, мала чытае і мала піша,—кепскі піонэр.

Чытаць і пісаць трэба пры дапамозе на-стаўнікаў; калі чытаць усё, што ні пападзе пад руку,—толку мала будзе; чытаць трэба па парадку і ўмеючы. Калі не разумееш, што чытаеш, запытайся ў настаўніка, ён на тое і настаўнік, каб усё незразумелае рас-тлумачыць і на ўсё навясці.

Пісаць таксама трэба пры дапамозе на-стаўніка; задумаў аб чым-небудзь напісаць, намеціў, як напісаць, раскажы настаўніку, парадзься з ім; напісаў, трэба паказаць на-стаўніку—няхай прачытае, а потым ужо пасы-лаць у часопісь.

Павадыр піонэрскага атраду таксама можа дапамагчы.

Толькі гадок мінаваў нашай часопісі, яна яшчэ маладзенькая і кволая. Падрасьце, будзе мацнейшаю і цікавейшаю.

Трэба прыцягнуць і згуртаваць каля ча-сопісі і дарослых, якія ўмеюць і могуць пісаць для дзяцей і пад-росткаў. Дзіцячае літарату-ры ў нас няма, а яна вельмі патрэбна. Тыя апавяданьні і вершы, якія будуць друкавацца ў часопісі, могуць потым вы-давацца асобнымі кніжачкамі, зборнічкамі для дзяцей і пад-росткаў; лепшыя з іх увойдуць у чытанкі, па якіх вядзецца чытаньне ў школах.

Падрасьце „Беларускі Піо-нэр“ і трэба будзе падумаць, каб разам з ім пасылаць яшчэ тым, хто яго выпісвае, якую-небудзь казачку, зразумелы малюначак, невялічкі атласік, гульні і г. д.

Самая часопісь палепшыцца,—трэба больш зьмяшчаць, замест артыкулаў, апавяданьні, вершы, казачкі і ня толькі з піонэрскага жыцця, а з жыцця ўсіх дзяцей і пад-росткаў з сялян і рабочых.

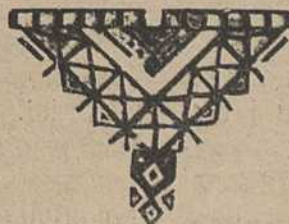
Будзем спадзявацца, што другі год будзе лепшым для „Беларускага Піонэра“. З яго выгадуецца добрая піонэрская часопісь. Трэба толькі, каб яму памагалі гадавацца ня толькі піонэры, але ўсе дзеці і пад-росткі, а таксама і дарослыя.

У гадавіну існаваньня „Беларускага Піо-нэра“ шлю яму і ўсім, хто яго чытае і хто піша ў ім, сваё шчырае прывітаньне.

Балігі.

Усевалад Макаравіч Ігнатоўскі—
Народны Камісар Асьветы.

3 гісторыі часопісі „Беларускі Піонэр“.

(Успаміны А. Якімовіча).

К сяродзіне 1924 году піонэрыя Беларусі ўжо значна ўзмацнела і пашырыла свае шэрагі. Мы ўжо мелі ў арганізацыі да 25 тысяч дзяцей.

У звязку з ростам нашай арганізацыі, прышлося сур'ёзна падумаць нашым адказным за справу выхавання органам і аб тым матэрыяле, па якім павінны вучыцца дзеці. Патрэбна было чым хутчэй даць у рукі юных левінцаў іх кніжку, бо нішто так ня можа замацоўваць між арганізацыі ядзіную яе мэту і шляхі, па якіх ідзе арганізацыя да гэтае мэты, як зразумелая для ўсіх сяброў арганізацыі газета, часопіс ці кніжка. Часопіс ці кніжка—гэта жывы агітатар, дакладчык, які адначасна, у адзін тэрмін і аб адным чытае для ўсіх зацікаўленых сяброў свой даклад. Гэты даклад заўсёды павінен быць сьвежым, новым і адказваць сябром арганізацыі на тыягульні для ўсіх запытанні, якія выплываюць з жыцця і працы арганізацыі.

Дык вось жа да канца 1924 г. мы яшчэ гэтага агульнага свайго дакладчыка ня мелі.

Усё гэтае і прымусіла нашага кіраўніка—ЦК ЛКСМБ сумесна з Народным Камісарыятам Асветы вырашыць пытаньне аб арганізацыі дзіцячай часопісі.

І, праўда, у пачатку восені пытаньне аб выданні дзіцячай часопісі было вырашана. Засталося толькі практычна правесці ў жыццё пастанову знайсці людзей, якім можна было-б даручыць такую вельмі цяжкую і адказную справу, як арганізацыя і выданьне дзіцячай часопісі, і якія-б пад кіраўніцтвам ЦК ЛКСМБ і Наркамасветы змаглі наладзіць гэтую працу.

Вось тут-то справа крыху і затармазілася. Гэтым толькі тлумачыцца тое, чаму першы нумар вышаў не ў кастрычніку, пасля пастановы аб выданні часопісі, а ў канцы сьнежня.

* * *

Помню, ужо познай восенню, у канцы кастрычніка, кудысьці сьпяшаючыся, бег я па тротуары. Надвор'е было хмурае, дажджлівае і сырое. Вада на тротуарах хлюпалася пад нагамі пырскамі, зьмешанымі з гразёю. Але ня ў гэтым справа. Справа ў тым, што мяне тут-жа на вуліцы затрымалі загадчык

аддзелу друку ЦК ЛКСМБ тав. Фрай і рэдактар „Маладога Аратыга“ (тады яшчэ газеты) т. Александровіч.

Мне было імі прапанавана хутка ўзяцца за падрыхтоўку першага нумару дзіцячай часопісі, якая павінна была выйсьці з друку да дня Кастрычнікавае Рэвалюцыі.

— Рыхтуй матэрыял. Хутка павінен прыехаць

з Масквы т. Дубоўка—рэдактар часопісі.

— Добра. Згаджаюся,—адказаў я.

Але з чаго пачаць? Нічога канкрэтнага яшчэ няма: ні праграмы, ні пляну першага нумару, ні матэрыялу...

Я нават забыўся, куды мне трэба было ісьці і накіраваўся проста ў ЦК ЛКСМБ. Тут я ў першы раз пазнаёміўся з установаю ЦБ ЮП і атрымаў належныя заданні ў маёй новай працы. Тут я даведаўся, што ўжо нават і плян зложаны першага нумару часопісі. Трэба хутчэй распачынаць працу. Матэрыялу—ніводнага радка... Апавяшчэння ў газетах аб арганізацыі дзіцячай часопісі яшчэ ня было.

Як выдаецца часопіс „Б. П.“ (Рэдакцыя прымае матэрыялы).

Але, ня гледзячы на ўсё гэта, я ўсё-ж такі пачаў падрыхтоўку. Неўзабаве з'явіўся і т. Дубоўка, хоць, праўда, пабыў у Менску толькі два ці тры дні, насцягваючы прымушаны быў ізноў выехаць у Маскву для здачы сваіх абавязкаў па службе. За гэтыя дні нам удалося стала распрацаваць плян часопісі і апаўсясціць у газэтах аб яе арганізацыі.

Першага нумару к дню Кастрычнікавае Рэвалюцыі нам усё-ж такі не ўдалося выдаць. Заставаўся вельмі малы тэрмін. Апрача гэтага, адказны рэдактар часопісі тов. Дубоўка ня мог яшчэ стала прыступіць да выканання сваіх абавязкаў з прычыны затрыманасці яго ў Маскве.

І толькі ў канцы лістапада мы ўжо стала распачалі працу па выданні першага нумару часопісі.

За тры ночы мы ўжо канчаткова падрыхтавалі першы нумар. Працавалі на кватэры ў т. Дубоўкі. Ні свайго пакою для рэдакцыі, ні свайго стала—нічога гэтага мы яшчэ ня мелі. У памяшканні ЦК ЛКСМБ было даволі цесна і кутка для нашай рэдакцыі знайсці было немагчыма. З Наркамасветы аб памяшканні для рэдакцыі мы яшчэ не пасьпелі дагаварыцца. Таму мы і парашылі, што лепш арганізаваць на першых часоках рэдакцыю на кватэры, дзе ніхто ня будзе перашкаджаць у працы.

Нумар часопісі ўжо быў падрыхтаваны і здадзены ў друк, а мы яшчэ ня ведалі, якую

назву даць гэтай часопісі. Колькі ні перабіралі самі розных назваў—усё не падыходзілі. І толькі ў самыя ўжо апошнія дні мы застанавіліся на назве „Беларускі Піонэр“, якую прапанаваў А. Г. Чарвякоў. Назва

Часопісь набіраецца ў друкарні.

„Беларускаму Піонэру“ ў дзень юбілею.

Рэдакцыя цэнтральнай газеты Комсамолу Беларусі—„Чырвоная Зьмена“ ад свайго імя і ад імя некалькіх соцень сваіх корэспондэнтаў шле сваё гарачае комсамольскае прывітаньне „Беларускаму Піонэру“, яго корэспондэнтам і працаўніком у дзень гадавіны існавання часопісі.

Год—тэрмін невялікі. Але часопісь „Беларускі Піонэр“ за гэты год даказала сваё права на існаваньне, яна заваявала сабе месца ў піонэрскай масе.

Мінулы час быў экзаменам „Беларускаму Піонэру“ на сваю пасьпеласьць. Гэты экзамен „Беларускі Піонэр“ вытрымаў. Цяпер трэба гэтыя дасягненьні замацаваць, трэба вакол часопісі аб'яднаць усё лепшае, што ёсьць з гучы як партыйна-комсамольскіх, так і літаратурна-мастацкіх сіл, зрабіць часопісь „Беларускі Піонэр“ сапраўдным намоцнікам Партыі і Комсамолу ў справе выхаваньня з нашых савецкіх дзяцей сапраўдных, бадзёрых духам, цвёрдых сьвядомасьцю бальшавікоў-ленінцаў.

Адказныя рэдактары газеты ЦК ЛКСМБ

„Чырвоная Зьмена“ М. Зімін., А. Курцік

была падтрымана ўсімі адказнымі за гэту справу працаўнікамі і канчаткова вырашана.

Я тут забыўся яшчэ адзначыць, што мы пры арганізацыі першага нумару проста назалялі з сваімі плянамі, назвамі і інш. нашым адказным партыйным і грамадзянскім працаўніком, як т. т. Чарвякову, Адамовічу, Ігнатоўскаму, Самахвалаву, Баліцкаму, Каранеўскаму і інш. Нам хацелася ніводнага слова не прапусьціць бяз іх ведама і парады.

Але няхай ужо яны нас прабачаюць за тое, што дакучалі ім. З іх боку мы спаткалі самыя прыхільныя адносіны да дзіцячай часопісі, іх парады былі грунтам для нашай часопісі. Мне вельмі добра памятны словы нашага паважанага старшыні А. Г. Чарвякова:

— На мову часопісі зварачайце асабліваю ўвагу. Мова павінна быць такой, каб яе мог разумець нават і няпісьменны яшчэ хлопец. Для дзяцей ня можна ўжываць доўгіх сказаў, бо цяжка малому яшчэ будзе запамінацца асноўны сэнс выказанай думкі.

Гэтыя словы приходзяць мне на думку кожны раз, калі мы пачынаем рэдагаваць часопісь або пісаць у яе.

* * *

У друкарні справа пашла хутка. Рабочыя з вялікай радасцю спаткалі першы нумар дзіцячай часопісі і кожны ўжо наперад прасіў падараваць яму для сваіх дзяцей адзін нумар. Мы, зразумела, у гэтым не адмаўлялі, тым больш, што яны шчыра і сумленна працавалі і дапамагалі нам сваімі парадамі, як лепш набраць той ці іншы артыкул, як прыгажэй яго зьвярстаць і інш.

І вось позна ўжо ўвечары 15 сьнежня мы атрымалі з пераплётнай майстэрні некалькі зусім гатовых нумароў дзіцячай часопісі „Беларускі Піонэр“. Ня гледзячы на тое, што было ўжо даволі позна, мы з т. Дубоўкай пабеглі да нашых настаўнікаў, каб паказаць ім часопісь. Часопісь была спаткана з вялікай прыемнасцю адзначанымі таварышамі, што надавала рэдакцыі яшчэ больш энэргіі ў працы.

А праз некалькі дзён часопісь чыталі ўжо ўсе піонэры, вучні і дзеці.

* * *

Пасьля выхаду першага нумару наша рэдакцыя пацярпела, як кажуць, некаторыя

Часопісь друкуецца.

зьмены. Не таму адбыліся гэтыя зьмены, што мы к гэтаму часу знашлі ўжо свой рэдакцыйны „пакой“, а таму, што ў рэдакцыі застаўся я адзін. Тав. Дубоўка толькі пазнаёміў мяне з мэханікай рэдакцыйнай справы і быў адзваны на другую працу.

Прышлося ізноў наладжваць рэдакцыю.

Помню, пасьля гэтага заклапочаны прыбег я ў ЦБ ЮП.

У невялічкім пакоіку названай установы зьмяшчалася некалькі сталоў. Адзін стол, як мне здавалася, прыбавіўся. Апрача гэтага, у пакоі ЦБ ЮП пахла дымам цыгар, чаго ўперад я не заўважваў. Добра агледзеўшыся, я ўбачыў новага і незнаёмага яшчэ мне хлапца ў выцёртай і нельга сказаць, каб цэлай, салдацкай шынэлі. Памятаецца, здаецца, „вазіўся“ ён з нейкімі цыркулярамі ці праграмамі... Тут-жа ля яго круціўся і чагосьці нэрваваў Лёва Розэмблум, які і пазнаёміў мяне з новым таварышам у выцёртай шынэлі—М. Лабадаевым.

Пасьля таго, як я расказаў ім у чым справа, мы тут-жа вырашылі пытаньне аб новай рэдакцыі, праўда, часовай, незацьверджанай бюро ЦК. Адкладваць ня было калі. Трэба было рэдагаваць ужо падрыхтаваны другі нумар.

І вось на гэтым-жа самым месцы мы з т. Лабадаевым распачалі працу рэдагаваньня. Цыркуляры свае яму прышлося на некаторы час кінуць.

* * *

Далей перад нашай часопісьсю паўстала шмат цяжкіх і адказных задач. Пры ўмовах нашага дзіцячага друку нельга было абмежавацца якім-небудзь адным напрамкам, якога павінна прытрымоўвацца часопісь.

Нам патрэбна было зьмяшчаць у часопісі ўвесь той матэрыял, які вымагае піонэрская арганізацыя і школы для сваёй практычнай штодзённай працы. Поруч з гэтым патрэбны матэрыял для чытаньня, як апавяданьні, вершы, цікавыя артыкулы з навукі і тэхнікі і інш. Часопісь, такім чынам, трэба было будаваць так, каб у ёй адбівалася ўсё наша жыцьцё ва ўсіх галінах.

Ля часопісі трэба было згуртаваць усіх дзяцей корэспондэнтаў.

Усё гэта вымагае вялікай і напружанай працы. Усё гэта можа быць выканана толькі агульнымі сіламі піонэраў, вучняў, комсамольцаў у першую чаргу і ўсімі, зацікаўленымі ў справе выхаваньня ленинскай зьмены—комсамолу, грамадзянамі.

Выканаць гэтыя заданьні часопісь увесь час імкнулася. Але мы яшчэ, трэба сказаць, за першы год гэтага зрабіць не маглі.

У справе выданьня часопісі маецца яшчэ і да гэтага часу шмат перашкод. Мы ня маем грошы. Падпіска на часопісь параўнаўча малая. Да восені мінулага году часопісь у большасьці рассылалася дармова. Толькі з гэтага часу часопісь пачала пераходзіць на падпіску.

Апрача гэтага, рэдакцыя да апошняга часу мела толькі аднаго пастаяннага працаўніка і, зразумела, вельмі цяжка было справіцца з тымі вялікімі задачамі, якія паўставалі перад часопісьсю. Здараліся з прычыны гэтага і частыя недагляды і слабая сувязь з дапішчыкамі. Мы яшчэ ня маем сваіх сталых супрацоўнікаў у літаратурным (самым галоўным) адзеле часопісі. Літаратараў з піонэраў і дзяцей у нас яшчэ зусім мала. А спадзявацца на старэйшых нельга. Яны найчасцей мала знаёмы з жыццём нашае маладое арганізацыі.

Рэдакцыя пакуль што за адсутнасьцю і сродкаў, і працаўнікоў ня мела і ня мае магчымасьці трымаць жывой сувязі з піонэрскай арганізацыяй шляхам выездаў на месцы.

Маецца і шмат іншых недахопаў, як, напрыклад, затрымка ў выданьні часопісі ў друкарні па некалькі тыдняў.

Але, ня гледзячы на ўсё гэта, праца прароблена за першы год даволі вялікая. Усе піонэры, вучні і дзеці зьвязаліся з сваёй часопісьсю, чытаюць сваю часопісь, шмат з іх піша ў сваю часопісь. Усё жыццё арганізацыі знаходзіць свой адбітак у часопісі.

І, урэшце, мне хочацца сказаць некалькі слоў аб далейшым шляху працы на другі год існаваньня часопісі.

Першае—гэта дабіцца таго, каб усе піонэры і вучні колектыўна, групамі і асабова падпісаліся на сваю часопісь. Гэту задачу нашы чытачы павінны развязаць самі і чым хутчэй.

Часопісі „Беларускі Піонэр“ у дзень гадавіны.

Цэнтральны Камітэт Комсамолу Беларусі з вялікаю радасьцю вітае малодшага брацішку ў нашай газэтай комсамольскай сям'і—часопісь „Белар. Піонэр“.

Усяго год прашоў з дня выхаду першага нумару, а часопісь ужо пасьпела абмацнець, выпушчацца з літаратурных пялёнак, стаўшы моцна на ногі.

Пажаданьне часопісі: урасьці яшчэ больш у гушчу піонэраў, павялічыць колькасьць падпішчыкаў, сетку дзіцячых корэспондэнтаў, выявіць з масы дзяцей новых пісьменьнікаў, новых поэтаў і добрых корэспондэнтаў і падрыхтаваць добрых бальшавікоў-ленінцаў.

Няхай жыве падрастаючая армія ленінскіх унукаў!

Няхай жыве іх часопісь „Беларускі Піонэр“!

Сакратар Цэнтральнага Камітэту
Ленінскага Комсамолу Беларусі **А. Самахвалаў.**

Намеснік загадчыка аддзелу друку
ЦК ЛКСМБ **А. Курцік.**

Другое—узмацніць сувязь корэспондэнтаў з сваёй часопісьсю. Разам з гэтым, выхаваць на старонках часопісі і сваіх сталых літаратараў з саміх дзяцей. Піонэры і вучні заўсёды павінны памятаць, што часопісь павінна стаць чыста дзіцячай, гэта значыць, будавацца імі самімі ў пераважнасьці.

Трэцяе—дабіцца таго, каб часопісь перашла на двухтыднёвае выданьне. Гэта можа быць толькі тады, калі будуць дазваляць грашовыя сродкі і ня будзе затрымліваць часопісі Дзяржаўнае Выдавецтва Беларусі ў друкарні па тры і чатыры тыдні.

Урэшце—зьнішчыць усе тыя недахопы, якія мы мелі ў мінулым годзе і якія былі заўважаны самімі дзецьмі ў анкетах.

Справа гэта і рэдакцыі, і ўсіх нашых чытачоў, і адпаведных грамадзянскіх устаноў.

А. Якімовіч.

З успамінаў.

(Артыкул тав. Лабадаева).

Здаецца няцікавым рабіць успаміны, бо мінуў толькі адзін год. Звычайна цікавымі бываюць успаміны за які-небудзь доўгі перыяд часу.

Я помню добра той час, калі ў першы раз прысутнічаў на пашыраным пасяджэнні рэдкалегіі,—перад гэтым па пастанове бюро ЦК ЛКСМБ я быў вылучаны для працы ў рэдкалегію часопісі.

Прыстунічалі, здаецца, т. т. Розэмблюм, Якімовіч, Нахімоўская, два таварышы з Наркамасьветы і я.

Тады мы разглядалі і ацэньвалі другі нумар і складалі праграму трэцяга.

Памылак было шмат. Іх мы стараліся выжываць. Нічога дзіўнага, калі яны ўкрадаліся ў нашай працы ў першыя часы.

Тады быў час, калі мы ня мелі яшчэ належнага і неабходнага ліку сваіх корэспондэнтаў. З гэтай задачай у пераважнасьці мы справіліся.

Цяпер часопісь здолела аб'яднаць вакол сябе значную частку піонэраў, вучняў і настаўнікаў.

Вялікім недахопам было, на нашу думку, тое, што ў часопісі нам прыходзілася зьмяшчаць шмат розных артыкулаў кіраўнічага характару, больш цікавых для павадыроў, чым для піонэраў. Хай прабачаюць нас чытачы за тое, што гэтыя самыя артыкулы ў першыя часы рабілі часопісь менш жывой і піонэрскай.

Паступова, крок за крокам, шляхам прыцягненьня вялікага ліку ўдзельнікаў, нам удалося зрабіць часопісь больш цікавейшай і прыгажэйшай—зрабіць яе сапраўды дзіцячай, піонэрскай.

* * *

Вечар. Заўтра трэба здаваць у друк матэрыял. У невялічкім пакоі ЦБ ЮП сабралася рэдкалегія для канчатковага агляду матэрыялу.

Складаем плян. Думаем аб малюнках, вершах, песнях, якіх трэба даваць што найбольш. Пляны ў нас ува ўсіх шырокія, аднак-жа, не заўсёды ўдавалася іх выканаць,—былі розныя прычыны: то грашовы бок не дазваляе, то матэрыялу патрэбнага няма пад рукамі, а шукаць яго—позна.

Кожны лішні дзень затрымкі нумару ў друкарні дрэнна адбіваўся і на нас, і на чытачоў-падпішчыках.

Прыходзілася бегаць да розных загадчыкаў, старшынь, сварыцца з імі, калі просьбы не памагалі.

Выход кожнага нумару быў для нас сьвятам, і мы яшчэ з большай энэргіяй распачыналі працу па падрыхтоўцы чарговага нумару.

Зразумела, не адна толькі рэдкалегія старалася над палепшаньнем часопісі і падборам патрэбнага матэрыялу.

Нельга гэтага ставіць у заслугі рэдкалегіі. Самі чытачы дапамагалі нам у гэтым шляхам анкеты, якая была надрукавана ў часопісі. Ад сваіх чытачоў мы атрымалі шмат анкет, дзе былі адзначаны і заганьні, і дадатныя бакі. Нас, зразумела, больш усяго цікавілі адказы, дзе вызначаліся недахопы.

Гэта давала нам магчымасьць адшукваць шляхі для зьнішчэньня тых ці іншых недахопаў.

Шмат клопату было і з грашовым бокам. Былі выпадкі, калі з прычыны задоўжанасьці, затрымліваліся чарговыя нумары часопісі. Рэдкалегіі тады прыходзілася бегаць, клапаціцца аб адшуканьні сродкаў.

І толькі дзякуючы дапамозе Наркамасьветы, мы выходзілі з гэтага становішча. Тут я карыстаюся выпадкам вынесці яму глыбокую і гарачую падзяку.

А вось цікавы выпадак, які мне даваўся бачыць у вадным з атрадаў, калі толькі піонэры атрымалі часопісь.

Часопісь у перапаўнавай майстэрні.

Часопісі „Беларускі Піонэр“.

У свой час Усебеларускае Аб'яднаньне Поэтаў і Письменьнікаў „Маладняк“ вылучыла з сваіх шэрагаў таварышоў для арганізацыі часопісі „Беларускі Піонэр“, якая і была арганізавана ў сьнежні 1924 г.

„Маладняк“ трымаў моцную сувязь з „Бел. Піонэрам“, дапамагаючы часопісі разьвівацца і шырыцца сярод наймаладзейшага пакаленьня, — сярод дзяцей рабочых і сялян.

Пасылаючы цяпер прывітаньне часоп. „Бел. Піонэр“ у дзень сьвятаваньня першай гадавіны, „Маладняк“ зьзначае, што ён і надалей будзе дапамагаць разьвіцьцю адзінай беларускай дзіцячай часопісі „Бел. Піонэр“, якая *выхоўвае піонэраў добрымі левінцамі*, тварцамі беларускай культуры і будаўнікамі соцыялістычнага ладу жыцця.

Цэнтральнае Бюро „Маладняк“.

У дажджлівы асеньні вечар, па калені ў гразі, зашоў я на збор аднаго атраду. Піонэры гуртком сядзелі і штосьці читалі. Маё зьяўленьне прымусіла іх на хвіліну адарвацца, але пасля ізноў згуртаваліся вакол сваіх заняткаў.

Я зьмясьціўся тут-ж поруч і пачаў прыслухоўвацца да іх. Піонэры читалі часопісь „Беларускі Піонэр“, нахіляліся па чарзе, каб лепей разгледзець малюнкi, бо невялічкая лямпачка не давала магчымасьці ім добра бачыць здалёк.

Урэшце, іх стала цікавіць прысутнасьць „незнаёмага госьця“ і калі яны даведаліся, што я зьяўляюся прадстаўніком рэдакцыі гэтай часопісі — розным запытаньням ня было канца.

Тут-жа мы разам цалком прачыталі ўвесь нумар і тут-жа парашылі падпісацца на яшчэ адзін нумар...

Часопісь палепшала. Гэта бясспрэчна.

Дасягненьні ёсьць.

Недахопы — таксама. Ці справімся мы, як рэдакцыя, самі выжыць гэтыя недахопы? Не... Ня справімся.

Гэта можа быць зроблена тады, калі ўсе нашы чытачы прымуць самы блізкі ўдзел у часопісі, калі выхад кожнага нумару часопісі

будзе зьяўляцца вынікам працы ўсіх чытачоў, корэспандэнтаў — колектыўнай творчасці.

* * *

Вось кароценькія адрыўкі з успамінаў. Цяжка пісаць гісторыю „Белар. Піонэра“, бо яна яшчэ вельмі бедная і малая, бо толькі яшчэ цяпер наша часопісь абмацнела і стала на ногі.

І трэба спадзявацца, што з ростам нашай арганізацыі будзе расьці і мацнець „Беларускі Піонэр“.

Мінуў малы час, але затое яшчэ вялікі шлях наперадзе, затое будучае даклярае быць добрым, калі мы колектыўна будзем узмацняць сваю часопісь і, урэшце, калі кож-

ны чытач зразумее, што ўзмацненьне і палепшаньне „Белар. Піонэра“ ёсьць яго справа. Тады *далейшае разьвіцьцё нашай часопісі будзе забясьпечана.*

Наперад да новых дасягненьняў!
Ахвотней за працу!

М. Лабадаеў.

Рэдакцыі журналу „Беларускі Піонэр“.

Рік работы серед піонэрів, рік напруженой праці, рік шукань найбліжчаго шляху до чытача—ось першыі рік існавання „Беларускага Піонэра“.

Про те, яке велічезне значіння мае піонерська преса взагалі—не варта казати, це всім відомо, але про **ролю і значіння** „Беларускі Піонэр“ в піонеррухові Білорусіі не можна не сказати.

„Беларускі Піонэр“, аб'єднаў навколо себе богато диткорів, „Беларускі Піонэр“ весь час дапомагаў піонер організації своїмі статтямі, оповіданнямі, а особливо піснями і п'эсамі, керуваў роботою піонэрів. Порівнюючы перше число „Б. П.“ з останнім, ми не можемо не відзначити його велічезнаго поступу, що зробив журнал за рік.

„Червоні Квіти“ вітають свого молодшаго товариша „Беларускага Піонэра“ і бажають йому тысячі нових передплатників, тысячі новых чытачів і виправлення всіх тих невеликих хиб, що були цьога року.

Прывіт славному ювілярові „Беларускаму Піонэру“!

Прывіт білоруськім піонерам—чытачам „Беларускага Піонэра“!

Рэдакцыя „Червоні Квіти“.

„Октябрьские всходы“—„Беларускаму Піонэру“.

Год існавання часопісі „Беларускі Піонэр“ сьведчыць аб вялікім росьце піонэрскага руху на Беларусі. Друк ня можа існаваць, калі яго не падтрымлівае маса, а калі „Беларускі Піонэр“ сьвяткуе сваю гадавіну—гэта паказвае, што часопісь увашла ў гушчу беларускіх піонэраў, што яна зьяўляецца часопісьсю беларускіх дзяцей.

Абхапляць усё большы і большы лік дзяцей рабочых і сялян Беларусі, весьці паглыбленую працу па выхаваньні гэтых дзяцей, адбіваць іх жыцьцё і быт—вось задачы, якія стаяць перад часопісьсю „Беларускі Піонэр“.

К дню гадавіны рэдакцыя піонэрскай часопісі „Октябрьские всходы“ шле вам піонэрскае гарачае прывітаньне і гарачыя пажаданьні ў вашай вялікай і адказнай працы.

Рэдакцыя часопісі „Октябрьские всходы“.

Прывітаньне рэдакцыі „Асьветы“ „Беларускаму Піонэру“.

Не старая абрусцельная школа, не стары казёны настаўнік разам з папом, не старая казачна-забабонная кніжка,—а *новая школа—лябараторыя*, школа—*жыцьця і працы*, новы настаўнік з піонэр-кіраўніком, новая кніжка ў роднай мове ідуць цяпер на дапамогу тысячам, дзясяткам тысяч—цэлай арміі нашых дзетак у іх вялікім руху па Ленінскім шляху.

М. І. Некрашэвіч—тэх. рэдактар „Асьветы“.

Сонца Кастрычніка весела асьвятляе шлях гэтай арміі дзетак беларускіх і шле свае праменьні ў самыя глухія куточки, запалляючы цягу да навукі, сьвятла.

Такім променем, *дзіцём Вялікага Кастрычніка* зьяўляецца і часопісь „Беларускі Піонэр“. Прыемна бачыць, як пасябрала наша чырвоная зьмена з сваёй часопісьсю.

Сюды нясуць яны свае дзіцячыя радасьці й горасьці. Тут яны знаходзяць дапамогу ў сваёй працы; тут яны знаходзяць і разумную забаву ў часе адпачынку.

Шчыра вітае рэдакцыя „Асьветы“ свайго супрацоўніка на трэцім фронце ў час яго ўгодкаў і жадае яму далейшага росквіту й цеснай дружбы з усімі дзецьмі рабочых і сялян усёй Беларусі,—дзецьмі, якія хутка сальлюцца ў прыгожыя шэрагі пад піонэрскім сьцягам.

Рэдакцыя.

Шчырае прывітаньне „Беларускаму Піонэру“.

Рэдакцыя часопісі „Беларуская работніца і сялянка“ шле палкае прывітаньне першай у Беларусі дзіцячай часопісі „Беларускі піонэр“.

Вы праводзіце вялікую працу, вы падрыхтоўваеце з пролетарскіх дзяцей моцную, здаровую зьмену для працягваньня і замацаваньня вялікіх заваёў Кастрычнікавае Рэвалюцыі.

Памятайце, маладыя таварышы, што для ажыццяўленьня гэтай задачы патрабуецца *шмат натугі, працы, ахвяр, вялікіх ведаў*.

„Беларускі піонэр“, будзь гатоў да ажыццяўленьня гэтага. А мы, „Беларуская работніца і сялянка“, з нумара ў нумар будзем зваць матак—работніц і сялянак да таго, каб яны пасылалі сваіх дзяцей у піонэр-атрады.

Яшчэ раз прымеце ад нас гарачае шчырае прывітаньне.

Рэдакцыя часопісі „Беларуская работніца і сялянка“.

Піонэр Іван Іванавіч—вялікі чалавек.

(Апавяданьне).

I. Вялікі чалавек у падпечку.

Ужо неяк пад восень, калі і поле ўсюды пачарнела, і трава пажоўкла ад халодных дажджоў і ад хмурай туманнай пагоды, Янка быў нязвычайна абрадваны бацькам. Гэта была самая большая радасьць у малога Янкі, на якую ён яшчэ і не спадзяваўся. Толькі часамі можа сьніў аб тым, што цяпер яго так абрадала. Але што сон?—Нічога. Сьніш, задаволена радуешся, што ты, брат, і такі, і гэтакі, а прачнешся—усё прапала, як лёгкі ранішні туман пры ўсходзе сонца. А гэта—зусім ужо ня тое. Янка адзеў сабе новыя жоўценькія боты, падперазаўся па чырванай рубашцы куплёным сінім кутасом, на галаву адзеў таксама куплёную струкаватую кучомку сівага колеру—і выглядае пасья ўсяго гэтага настаяшчым зухаватым дзяцюком.

І гэта здарылася з ім у першую нядзелю пасья багача. Прыехаў з кірмашу бацька і неўспадзеўкі для Янкі прывёз яму такі гасьцінец.

— Вось, сынку, табе,—гаварыў, падаючы Янку гасьцінец, бацька,—гэта, каб добра вучыўся, каб дурнем ня быў, а разумным сынам у бацькоў.

Пры гэтым бацька шырока распыўся вясёлай усмешкай і пагладзіў свайго пястунка-Янку па галаве.

А Янка, ашаломлены радасьцю, ня ведаў, дзе яму падзецца з сваім гарнітурам, і спачатку бегаў з ім, як кот з мышкаю. Пасья адзеўся і з выглядам сталага настаяшчага дзяцюка пачаў скакаць па хаце і вытылінгаваць розныя полечкі і „тустэп“. Вясёласьцю іграла і булькала кроў у жылах Янкі.

„Вось будуць зайздросьціць хлопцы, як пакажуся ім у сваім новым гарнітуры“, думаву Янка.

Яму, нават, захацелася ўжо пабегчы да сваіх сяброў і паказацца перад імі,—хай падзівяцца.

Янка з нецярплівасьці адзеў свой халат і зьбіраўся ўжо выйсьці.

— А куды-ж ты ўжо?—завярнуў яго бацька.

— Нікуды. Да Міронавых,—весела адказаў Янка.

— Пачакай!

Бацька развязаў другі клунак і дастаў адтуль „Родныя Шляхі“ і „Беларускі Піонэр“.

Пасья ўсяго гэтага Янка ня ведаў ужо, дзе ён і хто ён.

— Вучыся, сынку. Будзь сабе піонэрам, толькі каб ты быў добрым і разумным хлопцам.

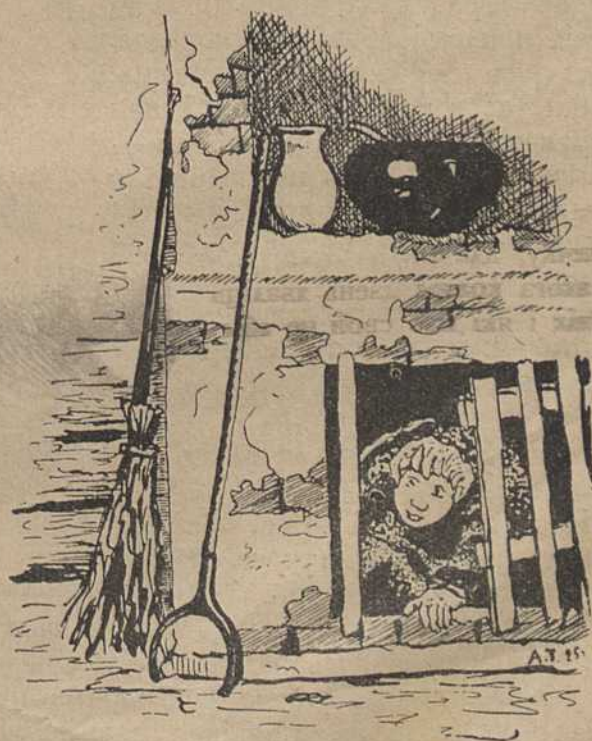
— Я-ж ужо, тата, разумны. Мне настаўнік гаварыў, што я ўжо больш за цябе ведаю...—падскакваючы, лепятаў малы Янка.

— Ты ў мяне гаспадаром павінен быць. Бо адзін-жа ты толькі.

— А ты думаеш, тата, я ўжо ня быў-бы гаспадаром? Вось зрабі-ж мне цэп—малаціць пайду разам з табою!

— Ай, гаворка, смаркач ты яшчэ!—умяшалася маці з-за стала.—Ты і снопа не падымеш.

— Снопа? Давай—цябе разам з сталом падыму!

І Янка, пакрыўджаны маткаю, хапіў за бок стала і, не аглядаючыся, павярнуў яго на прыпол бацькі разам з капустаю і верашчагай, лічачы, што апошняе будзе самым моцным доказам яго сілы і сталасьці.

— Дык ты гэтак, жабянё ты!?—выскачыў, увесь заліты капустаю і верашчагай, бацька.—Я-ж табе дам, разумны гэтакі!

І, ня стрымаўшыся ад злосьці, лупянуў бацька Янку скарачом.

— Я, як воўк, галодны, а ён, бач, што вырабляе!

І хоць абое яны былі як быццам невінаваты, але раптоўна вясёлы настрой скончыўся на гэты раз не пасуседзку.

Нават маці—і тая моўчкі сьцярапала, калі бацька адважыўся выцяць іх адзінага пястунка Янку.

А Янка з перапалоху залез у падпечак, высунуў адтуль галаву і паглядаў, ці ня бяжыць да яго бацька яшчэ з скарачом.

І крыўдна стала Янку. Вясёласьці як і ня было. Ды як-жа ня крыўдаваць? Яго, сталага дзяцюка ў жоўтых ботах і новым гарнітуры, адважыўся загнаць пад печ бацька за нейкую там капусту.

„Пачакай, я-ж табе сагражу,“ думаў Янка. „Есьці не пайду і да заўтрашняга буду сядзець у падпечку. А там, калі яшчэ што якое, дык я, як піонэр—арыштую яго“...

Янка толькі тыдзень, як у піонэрах. І, зразумела, нічога яшчэ аб сваіх правах і абавязках ня ведае. Але раз піонэр, дык, значыць, нейкі ўсё-ж такі начальнік і над бацькам і над сваімі сябрамі—думае Янка. І хоць цяпер ён і ў самым што ні ёсьць дрэнным становішчы: разам з курамі поўзае ў падпечку, але-ж ён—Янка, той Янка, якога кожны дзень хваліць настаўнік і які мае свой не абыйкі гонар.

II. Янка—Іван Іванавіч.

Назаўтра, калі Янка зьявіўся такім зухам у школу, настаўніку яму аж пазаздросьціў:

— Ты, брат, цяпер ня Янка, а настаяшчы Іван Іванавіч! (Іванам Іванавічам называлі ў вёсцы толькі аднаго фэльчара з павагі да яго, як да чалавека вялікае галавы і чыну).

„Іван Іванавіч“ здаволена ўсьміхнуўся настаўніку і яшчэ раз агледзеў свае боты і гарнітур.

А ў часе перарыву ўсе школьнікі абступілі Янку і з зайздасьцю паглядалі на яго і дзівіліся яго багатаму ўбраньню. Нават і яны сьледам за настаўнікам пачалі называць Янку Іванам Іванавічам. Некаторыя з школьнікаў падалі думку, каб падняць Янку на

„ура“, або зрабіць на ім „кучу“ і, такім чынам, адзначыць неяк усё-ж такі зьяўленьне яго гарнітуру. Прапанова была падхоплена ўсімі з вялікім захапленьнем, толькі заставалася яшчэ вырашыць пытаньне—ці падняць Янку на „ура“, ці зрабіць на ім „кучу“. Урэшце, згадзіліся лепш зрабіць на ім „кучу“.

І толькі прашла гэтая прапанова, як з усіх бакоў наляцелі хлапцы на Янку і навярнуліся на ім кучаю.

— Стой! Стой! Я вас арыштую! Я на вас заяву падам!—крычаў з-пад „кучы“ Янка.

Злосьцю загарэўся „Іван Іванавіч“, сьліна ад злосьці пабегла па вуснах, як вырабіўся з-пад „кучы“.

— Я вас!—пагразіўся ён на ўсіх рукою і сеў пісаць заяву.

Напісаў, перачытаў некалькі разоў сам і падаў старшыні вучкому:

— Стой! Стой! Я вас арыштую!

— На, я ім не дарую! Як гэта яны асьмеліліся?!

— Ну, што ты, Янка, здурнеў,—за гэта і заяву падаваць?—пачаў угаварваць яго старшыня.

Янка не адступаў ані кроку.

— Усіх на каленкі—і кончана!

Невядома, што вучком зрабіў з заяваю „Івана Іванавіча“, толькі праз некаторы час ён ізноў пісаў аб гэтым. На гэты раз ужо ў рэдакцыю „Беларускага Піонэра“:

„Нашы вучні ў школе вядуць сябе дрэнна,—пачаў Янка.—Пазаўчора аднаму вучняю змялі ўсе боты, усе штаны і ўсю рубашку. Зрабілі на ім „кучу“. Прашу рэдакцыю даць ім наказаньне.

Піонэр N атраду
Іван Іванавіч Чудзіла“.

А ўнізе дапісаў:

„Прашу рэдакцыю прапусьціць без папраўкі. Дазваляецца выправіць толькі памылкі, але я думаю, што ў мяне іх даўно няма“.

І яшчэ раз падпісаўся.

III. Іван Іванавіч—проста Янка і добры піонэр.

Чорныя палі ўжо даўно апануліся ў белую сьнегавую вопратку. Дрэвы ў лесе змянілі свае верхавіны з сініх на белыя.

Прышла настаяшчая бабуля-зіма. Прыгожа распасьцёрлася яна бялізнаю сваёю, адзела на стрэхі хат і на сады шапкі свае беласьнежныя, засыпала ўсе дарогі і вуліцу пуховымі сьняжынками. Весела ўзімку! Выйдзеш сабе на шырокі бялюткі прастор, на рэчку ці ў гай і любуешся гэтай надзвычайнай чыстатою, дзіўнымі зьявамі прыроды. Вакол усё ціха, усё, здаецца, заснула на нейкі момант, каб пасья ізноў прачнуцца з сьвежай энэргіяй, з бадзёрасьцю.

Цэлыя гурбы панамятала зіма на вуліцы між хат, якія самі парабіліся гурбамі, паўяжджалі ў сьнег.

З гэтых гурбаў сьвішчуць саначкі адны за другімі і з піскам валяцца ў даліну на агарод. Сьмех і жарты дзяцей зліваюцца разам з піскам і шорганьнем санак.

Між гэтай чарады дзяцей коўзаецца і Янка. Ён цяпер ужо толькі Янка, а ня „Іван Іванавіч“. На ім і „кучу“ зробіць, і сьнежкамі абсыплюць таварышы, а ён—таварышоў, і ўсё добра. Разам гуляюць, разам працуюць у школе і атрадзе.

Толькі часамі яшчэ хто-небудзь з таварышоў у вясёлым настроі абзавецца на Янку:

— Ну, як табе, „Іван Іванавіч“, паводзілася з заявамі і на тым зборы атраду...

А Янка, як і ня чуў. Цяпер Янка ўжо не ганарыцца нават і тым, што ён і старшынёю рэдкалегіі ў сваёй газэце, і павадаром зьяўна, і сябром савету атраду.

А падпісваецца проста: Янка Чудзіла—вучань N школы, або піонэр N атраду.

Я. Галіца.

Між балот, між палёў...

Між балот, між палёў
Бель-бярозка стаіць.
Ля бярозкі прылёт
Малы хлопчык і сьпіць.

Ветры веюць шумяць
Між далін ля травы.
Хоча хлопчык устаць,
Ды ня ўзьняць галавы...

Пад напевы лістоў
Залаты сьніцца сон:
Бачыць родных бацькоў,
Як і некалі ён.

На каленях прылёт
Янка ў маткі сваёй.
Казку слухае ён
Аб хацінцы лясной.

Пра цароў і паноў,
Што вайну узьнялі
І як бацьку яго
У салдаты ўзялі...

Не зьвярнуўся назад
Бацька з гэтай вайны.
Не зьвярнулася й шмат,
А пашлі ў курганы...

Бачыць Янка у сьне
Той страшны, горкі час,
Калі шабляй засек
Яго матку паляк...

* * *

Затрашчаў над ім сук,
Загрымеў дзесьці гром.
Прахапіўся хлапчук,
Бачыць—поле кругом.

Гаспадар ля яго
Кулакамі трасе;
Выцяў хлопца нагой:
„Што каровы ў аўсе?”

Больш ня буду трымаць:
Да мяне ты ня йдзі!“
І прагнаў ён хлапца:
„Куды хочаш ідзі!“

Янка шляхам ідзе
Без агляду назад.
З-пад ляска ў грамадзе
З песьняй валіць атрад.

Да іх Янка пабег,
Ім ўсё раскажаў.
„Мы паможам табе!“
Ўвесь атрад адказаў.

„Станавіся ў наш рад,
Будзеш з намі шагаць!“
Песьняй вольнай атрад
Затапіў поле й гай.

Гэты верш можна сьпяваць на мотыў „Хаз Булат“.

Прыпеў:

Гэй, сям'я юнакоў,
Сабірайся ў атрад.
Будзь заўсёды гатоў!—
Наш і кліч і загад.

А. Ч.

Друк і яго людзі.

Шмат стагодзьдзяў існуе друк. Друкуюцца газеты і кнігі. Друкуюцца часопісі і інш.

Усім вядома, што для таго, каб друкаваць, трэба мець: друкарню, людзей, якія-б друкавалі, людзей, якія-б пісалі, і, урэшце, людзей, якія-б распаўсюджвалі друкаваныя выданьні.

І з самага пачатку, калі зьявіўся друк, такіх людзей зьяўлялася ўсё болей і болей. Людзі пісалі, людзі друкавалі, людзі распаўсюджвалі. Якія-ж былі гэта людзі? Што яднала іх з тэй або іншай газэтай ці часопісьсю, у якую яны пісалі, якую друкавалі і распаўсюджвалі?

Ёсьць адно слова, якім можна высветліць гэта пытаньне—гэта *грошы*. Людзі пісалі таму, што атрымоўвалі грошы; яны друкавалі таму, што ім плацілі; яны распаўсюджвалі таму, што праца аплачвалася.

І няўжо самае галоўнае ў гэтым—грошы? Для таго, таварышы, каб адказаць на гэтае пытаньне, заглянем у буржуазны друк.

Вы добра ўсе ведаеце, што за нашымі межамі, дзе багатыя ўсю ўладу трымаюць у сваіх руках, дзе згінаюцца пад панскім бізуном бедныя, ёсьць вельмі многа газэт і часопісяў. Большая частка гэтых выданьняў зьяўляецца ўласнасьцю багатае клясы, і толькі вельмі маленькая частка знаходзіцца ў барацьбітоў за прыгнечаных—у камуністых.

І вось пішуць людзі ў буржуазныя газеты ня толькі затым, каб мець грошы, а яшчэ таму, што праз газэту можна добра абдурыць працоўныя масы.

А працоўныя друкуюць затым, што іначай ім прыдзецца паміраць ад голаду.

Тут паўстае пытаньне: а як у нас? ці за грошы або дзеля таго, каб абдурваць каго-небудзь, друкуюцца газеты і часопісі?

Не за грошы і не для таго, каб каго-небудзь абдурыць,—вось адзін правільны адказ.

Да чаго заклікае наш друк?

Усе павінны ведаць, што наш друк кліча да барацьбы за лепшае жыцьцё, калі ня будзе багатых і бедных; ён навучае рабочых і сялян, як паляпшаць сваё жыцьцё.

Людзі, якія пішуць, ведаюць, што пішуць для таго, каб тысячы і мільёны людзей добра

ведалі за што і як весьці барацьбу. Людзі, якія, друкуюць—ведаюць, што яны друкуюць думкі многіх людзей, якія зьяўляюцца каштоўнымі для нашага жыцьця.

Людзі, якія распаўсюджваюць,—ведаюць, што чым болей будзе пашыраны друк, тым хутчэй мы прайдем у век новага жыцьця.

Якія ўсё вышэйсказанае мае адносіны да нашага піонэрскага друку, да нашай часопісі?

Мы праводзім сьвята свайго юбілею, мы праводзім сваё сьвята вольна, мы ведаем чаму яго праводзім.

„Беларускі Піонэр“ за год свайго працы зрабіў значны крок наперад, але, ня гледзячы на гэтае, яшчэ шмат чаго трэба зрабіць.

Мы маем людзей, якія пішуць, мы маем сваіх дзіцячых корэспондэнтаў. Мы павінны іх навучыць добра жыць, добра працаваць, добра пісаць. Мы на другі год нашага жыцьця павінны выявіць і сваіх дзіцячых пісьменьнікаў.

Мы маем людзей, якія друкуюць нашу часопісь. Яны яе друкуюць таму, што ведаюць, што кожны радок, кожная старонка выходзіць ім зьмену, выходзіць будучых барацьбітоў і будаўнікоў.

Мы маем людзей, якія распаўсюджваюць нашу часопісь. Яны ведаюць, што кожны нумар нашай часопісі, пападаючы ў цёмныя куткі нашых вёсак, абуджае дзяцей да працы, да ведаў, да барацьбы за моцную савецкую вёску.

Мы не за грошы пішам; мы не для таго, каб абдурваць дзяцей, друкуем.

Ня мы пішам—*дзеці самі пішуць*. Нашы корэспондэнты, бывае, амаль што зусім ня могуць пісаць, але пішуць няскладнымі выразамі і думкамі, бо ў дзяцей, як і ў старэйшых людзей, існуе вялікае жаданьне, каб уведаць праўду і вылажыць свае думкі, што кепска і што добра.

Кожны з нас павінен зрабіцца актыўным корэспондэнтам часопісі, кожны павінен актыўна распаўсюджаць гэту часопісь.

Старэйшы.

Семежаўскі атрад імя Ігнатоўскага.

Н Ж

А Ы

Ш ЦЬ

А ЦЁ

У дзень гадавіны.

У дзень першай гадавіны нашай часопісі я пасылаю ёй таварыскае піонэрскае прывітаньне.

Наша часопісь за год свайго існаваньня зрабілася масавай часопісьсю, у складзе якой знаходзіцца сотні дзіцячых корэспондэнтаў. Кожны піонэр павінен выпісваць сваю родную часопісь, каб у дзень другой гадавіны часопісь магла пашырыцца і выходзіць замест аднаго разу ў месяц—два.

Хай жыве і пашыраецца наша родная піонэрская часопісь!

Піонэр Рубін.

Аб чым і як пісаць у дзіцячую часопісь „Беларускі Піонэр“.

Трэба некалькі слоў сказаць пра тое, як і аб чым пісаць у „Беларускі Піонэр“.

Паколькі „Б. П.“ зьяўляецца дзіцячай часопісьсю, то дапішчыкамі павінны быць выключна самі піонэры і ўсе дзеці, бо іначай гэта часопісь будзе непіонэрскага характару і для нас ня будзе цікавай.

Кожны піонэр, які зьяўляецца дапішчыкам, павінен ведаць наступныя правілы: перш, чым пісаць у часопісь, трэба добра абдумаць тую ці іншую тэму, трэба заставіць прад

сабой пытаньне, ці будзе твой матэрыял цікавы для тых, хто яго будзе чытаць.

Далей, трэба старацца матэрыял пасылаць у тэрмін. Калі ён будзе ў свой час скарыстаны, то і часопісь будзе больш цікава.

І ўрэшце, трэба старацца пісаць, каб усім было ясна і зразумела. Кожны піонэр-дапішчык павінен пісаць тое, што яго цікавіць.

Алесь Баравік.

Год нашай працы.

(М-ка Семежава).

Год таму назад, як арганізаваўся наш атрад юных піонэраў. Хлопцы і дзяўчаты нашага м-ка з ахвотай запісваліся ў піонэры. Да вясновага пэрыяду ў нас было ўжо 30 сяброў. Цяпер, калі пачаліся школьныя заняткі, атрад ізноў пачаў расьці. Ужо маецца 40 піонэраў.

7-га кастрычніка астатнія піонэры здалі ўрачыстае абяцаньне.

У нас маецца добрая бібліятэка, але кепска тое, што няма свайго клюбу.

Праўда, рабілі сходы ў комсамольскім клюбе, але прыходзяць сяляне, кураць і замяняюць весьці працу. Трэба як-небудзь знайсці памяшканьне для свайго клюбу.

А. Перанецкі.

Праца йдзе лепш.

(Мяст. імя Леніна Слуцкага раёну і акругі).

З першага часу, калі арганізаваўся наш атрад, праца вялася ня вельмі добра. Было шмат гэтакіх сяброў, што ніколі ня прыходзілі ў атрад. У сучасны момант праца йдзе куды ляпей. Напрыклад—у нас ня было раней піонэрскіх кніжак і часопісяў, а цяпер гэта справа наладжана. Агульнымі сіламі выпісалі мы шмат газэт, часопісяў.

Далей, кепска і тое, што нашы піонэры не займаюцца фізкультурай. Трэба наладзіць заняткі па фізычным выхаванні.

Х. Шкляр.

Праца наладжваецца.

(Шайтраўскі атрад № 47 імя Рыкава).

Улетку праца вялася дрэнна; зборы атраду адбываліся рэдка. Цяпер, калі надшоў вучэбны час, наша праца пашла зусім другім тэмпам.

Наш атрад мае два зьвяны: „Чырвоны пахар“, які налічвае 11 піонэраў, і „Чырвоны Кастрычнік“, у склад якога ўваходзіць 13 піонэраў. Апрача гэтага, з кожным днём усё болей і болей прыходзяць вясковыя хлопцы і дзяўчаты на нашы сходкі і запісваюцца ў атрад.

Зьвеньевыя заняткі праводзім раз у тыдзень, а атрад зьбіраецца раз у 2 тыдні. Ужо выдалі 4 нумары насыценнай газэты „Унук Ёльліча“. Думаем, што праца ў хуткім часе будзе наладжана добра.

Т. Хадкевіч.

Больш увагі піонэр-атрадам.

У м. Жыткавічах Мазырскай акругі маюцца 3 піонэрскія атрады. Атрады даволі моцныя: маюцца моцныя актыўны і камсамольскае ядро. Атрады заваявалі аўторытэт сярод сялянства, але ў сваёй працы мы сустракаем перашкоду. Улетку мы працавалі на вольным павеце, а цяпер, калі надшоў холад, праца аслабла; атрады ня маюць памяшкання, за выключэньнем атрадаў беларускага і яўрэйскага, якія знаходзяцца пры Нардоме, адкуль загадчык нас гоніць, ня гледзячы на тое, што там ёсць вольны пакой. Таксама атрады не забяспечаны матэрыяльна.

Корэспандэнт.

Піонэр-дапішчык.

Пашыраемся.

(Атрад імя КІМ'у, Асіновічы).

Спачатку ў нашым атрадзе праца ішла добра, дзякуючы добраму павадыру, які вельмі добра ведаў, як весці піонэр-працу.

Але гэта было нядоўга. Пачалі зьменьваць павадыроў, і праца атраду заняпала.

Дысцыпліна ў атрадзе таксама згінула—хто што хацеў, тое і рабіў. Толькі цяпер, дзякуючы добраму павадыру—камсамольцу т. Буднікаву, атрад становіцца на цвёрды грунт. Дысцыпліна ізноў наладзілася.

Піонэры пачалі цікавіцца літаратурай. Некаторыя выпісваюць газэты і часопісі. Апрача гэтага, у нашым атрадзе выдаецца свая насыценная газэта „Зьмена“, у выданні якой усе піонэры прымаюць актыўны ўдзел.

Разам з пашырэннем працы, пашыраецца і сам атрад. Адбываюцца акуратна сходкі атраду, а таксама і зьвеньняў.

Але, ня гледзячы на ўсё гэта, ёсць шмат недахопаў: мы ня маем ніводнага сьцягу і барабану. Трэба аб гэтым паклапаціцца.

М. Вярнікоўскі.

Атрады шырацца.

(Глуск, 1-шы атрад імя Чарвякова).

У 1923 годзе ў м-ку Глуску ўтварыўся атрад юных піонэраў, у склад якога ўваходзіла 43 піонэры. Цяпер, у 1925 г. 4 кастрычніка, атрад разьбілі на 5 атрадаў, і ў кожны з іх увашло па 38 піонэраў. Атрады значна пашыраюцца.

С. Бярозка.

Атрад добра выходзіць дзяцей.

(М-ка Капыль, Случчына).

За астатнія месяцы ў нас выраслі новыя два атрады. Неарганізаваныя дзеці, якія залічыліся ў атрады, зрабіліся зусім другімі ў сваім жыцці. У школе вядуць сябе добра, добра працуюць дома, а таксама і ў атрадзе. З поўгода таму назад цяперашнія актыўныя піонэры цягаліся па вуліцах і вялі сябе дрэнна. У клуб цяжка было каго-небудзь з іх прыцягнуць. Цяпер гэтыя самыя дзеці — добрыя піонэры.

Антось Крыга.

Нашы дасягненні за 3 месяцы.

(М-ка Крычаў).

3 месяцы таму назад арганізаваўся наш атрад. Працаваць ён пачаў адразу, але першы час праца ішла кепска, таму што ня было памяшкання, а піонэраў было шмат. Калі нам далі памяшканьне, праца пашла лепш.

Цяпер, дзякуючы добрай і цікавай пастаўцы працы, сялянскія дзеці ахвотна пачалі запісвацца ў атрад.

Нядаўна быў заложаны новы атрад.

С. Сухадолаў.

Атрад працуе.

(Койданава, Менскай акругі).

Наш атрад існуе дзесяць месяцаў, і за гэты час мы шмат чаго зрабілі. Мы маем насыценную газету, падшэфную вёску і трох піонэраў-комсамольцаў, але ёсць і шмат недахопаў у нашай працы: няма клубу і прыходзіцца працаваць у школе, але ў хуткім часе спадзяемся атрымаць клуб.

Рыўкін.

Няма сувязі.

(Магілёў).

Да атрадаў савецкіх супрацоўнікаў прымацвалі другую сав. школу. Але да гэтага часу паміж школай і атрадамі ніякай сувязі няма.

Трэба, каб саветы атрадаў паставілі гэта пытаньне, бо наладзіць добрую і моцную сувязь неабходна.

Вучань.

Наш форпост.

(Магілёў 1-я школа).

Наш форпост налічвае каля 300 піонэраў. Праца йдзе кепска. Напрыклад, агульныя сходы праходзяць сумна. Выказваецца толькі частка старэйшых хлапцоў, да й тых прыходзіцца падчас цягнуць за язык. За выключэннем загадчыка школы, настаўнікі не зацікаўлены працай форпосту.

Трэба ўсім піонэрам і савету форпосту энэргічна ўзяцца за працу, успомніць свае абавязкі і агульнымі сіламі паставіць форпост перадавым органам школы.

Вучні 7 кл. „Б“.

Наша школа.

(Сьвіслацкая сямігодка).

Наша школа ў гэтым годзе ў разьвіцці культурнага жыцця йдзе значна наперад.

Мы маем свой клуб, дзе ў вольны час чытаем літаратуру. Затым, ёсць у нас коопэратыў, які абслугоўвае вучняў усім неабходным. Маем добрую насыценную газету.

Рыхтуемся прыняць удзел у другой школьнай канфэрэнцыі нашага раёну.

Таксама распачынае працу форпост, які нядаўна арганізаваўся.

Я. Гэрцовіч.

Аб сабаках і барабане.

(Маленькі фэльетон).

(Прывячаецца Лагойскаму атраду імя тав. Чарвякова).

Ці гэта было ўдзень, ці гэта было ўначы—невядома. Але хутчэй усяго гэта было ўвечары, бо адбываўся сход атраду. Пасярэдзіне, абгорнуты кучаю дзяцей і піонэраў, круціўся павадыр атраду т. С. і крычаў:

— Самае лепшае, дык гэта забіць каму-небудзь сабаку, злупіць скуру і будзе барабан. Больш нічога лепшага і ня прыдумаеш. Шэф наш ня зможа нам купіць барабан, самі мы не зьбярэмся.

— Але чыйго сабаку і каму даручыць?—крычалі з кучы піонэры.

— А вось давайце паставім на павестку і абгаворым.

— У мяне маецца канкрэтная прапанова!

— Давай яе сюды!

— Рыгора Канцавога сабака ўжо стары і шмат не пажыве. Давайце заб'ем яго. Тым больш, што ён ня кусьлівы: яго бяз страху можна злавіць, што нават і Рыгор ня будзе ведаць.

— Я, таварышы, стаўлю на галасаваньне. Хто за сабаку Рыгорава?—і г. д.

Нарэшце, пытаньне было вырашана канчаткова. Такім-жа парадкам былі абраны тры гіцлі, якія павінны былі забіць сабаку.

Назаўтра, як і трэба было чакаць, у клубе піонэраў на падлозе ляжаў вялікі касматы сабака чорнай масьці з лысінаю на лобе.

На агляд скуры сабралася цэлая камісія—з павадыра атраду і ўсяго савету атраду. Камісія знашла, што скура сабакі добрая, і барабан будзе нішто сабе. Павадыр атраду нават ужо папрабаваў, як гэта будзе грумцець і некалькі разоў лупянуў па рабрынах чорнага сабакі.

— Так... значыць, трэба зняць скуру і высушыць. Тады нацягнем,—гаварыў павадыр.

— Але хто будзе зьнімаць?—заўважылі яму іншыя сябры камісіі:—спэцыяльных сяброў для гэтае опэрацыі на сходзе не абралі, а так ніхто не паслухае.

Павадыр занепакоіўся. Пачаў прапаноўваць то таму, то іншаму піонэру. Ніхто не згадзіўся.

— Куды, што ты?!—адказвалі піонэры.

Мінула ўжо два дні з таго часу, як на падлозе клубу валяецца Рыгораў Келма.

Ужо і смурод ад яго пашоў,—насырве. У клуб ня зойдзеш... І ледзьве знашлі паслушных хлопцаў, каб ачысьціць хоць клуб ад гэтага свайго „барабана“.

Барабана так і няма. Становішча, як кажуць, зусім дрэннае. Але дарма, не бядуйце, хлопцы. Сабакі-ж яшчэ ня вывеліся.

Толькі вось трэба на другі раз, перш чым забіваць сабаку, абраць таварышоў, якія возьмуць на сябе абавязак злупіць скуру з гэтага сабакі. А так вы ўсіх сабак без карысьці пераглушыце на барабаны, а барабаны ня будзе па чым.

Я. Галіца.

Фізкультура ў атрадзе зімою.

Праца на непасрэдным уплыве на піонэраў.

Н. Задорын.

У зімовы час фізкульт. ставіць дзве мэты: 1. Непасрэдная праца ў атрадзе з мэтай шырэйшага ўплыву фізкультуры на піонэраў. 2. Праца атраду па за межамі, з мэтай зацікавіць і прыцягнуць да працы другіх дзяцей. Неабходна прадумана і плянавая праца атраду.

Па фізкультуры для піонэраў у гэту зіму неабходна паставіць наступныя задачы: 1. Узмацаваць фізкультурную адукацыю піонэраў. 2. Увесці ў жыццё піонэраў гігіену: цела, памяшкання, працы, адпачынку, дыхання, яды і вопраткі. 3. Праводзіць па меры магчымасці ўсю працу атраду на вольным паветры. 4. Выкарыстаць гульні ня толькі як сродкі фізычнага ўплыву на цела, але як магутны агульна-выхаваўчы сродак. 5. Актыўна зрабіць уплыў на арганізм піонэра фізычнымі заняткамі. Другая мэта—паставіць сабе задачай пашыраць уплывы па фізкультуры на неарганізаваных дзяцей. Вялікі гэта дзяцей, выходзяць іх, а таксама даць ім фізычнае развіццё.

Правядзенне Ф.К. ў жыццё атраду, асабліва для піонэраў, вызначаецца па першай задачы наступным: правядзеннем канкрэтных кароткіх гутарак па асобных пытаннях—анатоміі, гігіены, асабліва фізіялогіі і аб сутнасці Ф.К.

Гэтыя гутаркі павінны быць жывымі і цікавымі. Яны павінны ня толькі быць звязаны з жыццём атраду, але і выходзіць з неабходнасці жыцця дзяцей.

Вывясці для піонэра тое, што ён чакаў несвядома, выходзячы з таго ці іншага факту, зьявішча. Толькі тады гэтыя гутаркі будуць успрыняты жыццём. Сістэматычнае выкладанне гэтых прадметаў вядзе школа. Атраду гэтага непатрэбна. Але перанесці з вобласці кляснага вучэння ў практыку жыцця свае пазнанні атрад павінен. Гэта тым болей неабходна, што бяз гэтага рэальнага ўспрыняцця жыццём, правядзенне школьных пазнанняў гігіены ў жыццё бескарысна. Гутаркі, указанні патрэбны, патрэбна выпраўненне законаў гігіены ў жыцці піонэраў, але ўся гэтая праца будзе бескарыснай, калі ня будзе праведзена патрэбная бытавая праца, якая-б кожную хвіліну выходзіла піонэра.

Вялікае значэнне мае правядзенне працы атраду на вольным паветры. Для актыўнага ўплыву на арганізм піонэра неабходна было-б, галоўным чынам, скарыстаць лыжы, але, дзякуючы таму, што лыжы шмат каштуюць, у шырока пастаўленай працы іх скарыстаць нельга, і неабходна гэты ўплыў правесці праз гульні, тэ., выбіраючы тую

ці іншую гульню, трэба глядзець, каб ня толькі яна рабіла ўплыў на арганізм піонэра, як сродак аздаравлення, але трэба, каб мела характар агульна-выхаваўчы. Дзякуючы таму, што ў нас ёсць шмат рэвалюцыйных гуляў, трэба заўсёды мець з іх 2-3 на ўвазе. Гульні ляпей усяго праводзіць вайсковага характару, якія-б добра выпрацоўвалі псыхо-фізычныя якасці.

Для дасягнення другой мэты, трэба будзе: 1. Аб'яднаць атрады ў групы. 2. Раёнаваць горад або які-небудзь другі пункт. 3. Прымацаваць да кожнага раёну групу атрадаў. 4. Кожнай групе пабудаваць у сваім раёне зімовую пляцоўку Ф.К. 5. Вызначыць савет пляцоўкі на агульным сходзе атрадных саветаў, які праводзіў-бы на гэтай пляцоўцы плянавую і размярковую працу. Хатняя праца пляцоўкі павінна складацца з наступных рэчаў: дзяжурства атрадаў на ёй, гуляў, язды з гары і інш. Усё гэта бяз сумнення зацікавіць дзяцей ня піонэраў, пры тэй умове, калі ўваход будзе вольны. Дзякуючы таму, што дзеці вельмі любяць фізкультурныя гульні, на плошчы іх будзе заўсёды поўна. Правільнаму правядзенню працы неабходны рэгулярныя заняткі і рэгулярныя змены атрадаў у дзяжурстве. Калі праца пойдзе больш-менш рэгулярна—патрэбна будзе весці парадак, каб ня было сварак і інш. Трэба памятаваць, што парадак лепей усяго можна зрабіць вывешваннем паперак, а выходзячы з гэтага трэба, каб дзяжурныя піонэры з першага моманту давалі напрамак. У першы момант іх павінна быць на пляцоўцы болей, як пасля. Гэты парадак не павінен будавацца на аснове прыказаў, пагроз, а на арганізаванай працы. Хлапцы павінны так зацікавіцца гэтай працай, каб ня было паміж іх спрэчак і г. д. Калі будзе ўведзена дысцыпліна, трэба будзе працу павесці глыбей, напрыклад: зрабіць сход на пляцоўцы ўсіх хлапцоў—вырашыць якую-небудзь цікавую задачу або пытанне. Добра было-б выдаваць насыценную газету, а то, калі на тое будуць сродкі, і сьветаваю. На далейшы час неабходна ўсё болей і болей унасіць на пляцоўку элементаў піонэр-клубу. Але ні ў якім разе нельга ўводзіць прымусаў. Гульні павінны выпрацоўваць свядомасць адказнасці перад калектывам, таварыскую спайку, рашучасць і г. д.

Гульні можна скарыстаць і летняга характару, для гэтага патрабуецца плошчу пасыпаць жвірам і вытаптаць сьнег. Можна выкарыстаць усе 100% новых гуляў, апрача такіх, як „перастрэлка“, злетніх—„статуі“, „прапаўшая палавіна“, „мяч у коле“ (дзе трэба станавіцца на калені), „бег у тры нагі“, „бег у мяшках“, „жгут сядзіць“, „пажарнікі“, „танк“, „стральба ў цэль“.

Некаторыя з іх патрабуюць лыжаў. Шмат гуляў можна праводзіць толькі днём; шмат з іх маюць вайсковы характар. Для абсталявання размяркованай працы на пляцоўцы неабходна мець наступны інвэнтар: санкі, лыжы і канькі.

Санкі можна зрабіць у кожным атрадзе. Таксама можна зрабіць і лыжы. Кожны піонэр зра-

біць шмат чаго ня можа, але піонэрскі колектыў павінен забяспечыць пляцоўку. З летняга інвэнтару патрэбна мець мячы.

Трэба пабудаваць горку для саней. Выкарыстаць ухіл мясцовасці.

Пасьля гэтага выкарыстаць гульню „Холадна“.

Каток ляпей усяго скарыстаць прыродны, але для 4-5 каткоў трэба заліць пляцоўку велічыняй 10—20 мэтраў, на што працы вялікай не патрабуецца.

Н. Задорын.

— Адказ зіме піонэра. —

Прышла зіма, і лес замоўк.
Застыглі рэкі і азёры.
Прырода сьпіць. І сьнег пакрыў
Лугоў зялёныя узоры.
А бура стогне, ў даль ляціць
І сыпле сьнежныя пушынкі.
Зіма трашчыць, зіма крычыць:
— Гэй, піонэры, маладыя!
Загнала ў хату вас на печ я
І ня пушчу ўжо ў лес, у поле...
Спужаліся мяне вы, дзеці.
І уцяклі з маіх прывольяў.
— А вось і не, і не, і не...
Сьпяваюць дзеці жарты-песні.
І ў песнях іх адказ зіме
Нясецца смелы і рашучы.

І дзеці йдуць на гурбы сьнегу,
Нібы улетку ў гай зялёны.
Ляцяць на лыжах. Жарты, смех.
І толькі стогне хрупкі сьнег
Пад іх нагамі у далінах.
Я чалавек і смела йду
Ў прастор палёў, лугоў шырокіх.
Змагацца з холадам зімы
І здабываць сабе здароўе.
Не, не настрашыш ты, зіма,
Мяне марозамі і сьнегам.
Я чалавек, і розум мой
Цябе служыць заставіць мне.
Такі дзяцей адказ зіме.

Н.

— Моладзь—сіла. —

Гэй, набок! Нас грамада—
Хлопцы ды дзяўчаты;
Хто адкуль, а большасьць нас
Дык з сялянскай хаты.

Нашы маткі і бацькі—
Усе пролетары
І бядняцкі выгляд наш
Нам зусім да твару.

Гэй, убок... нас грамада,
Ўсе пад шнур у строі.
Будзе час... убачыць сьвет,
Што мы ўсе гэроі.

Школа нам асьвету дасьць,
Пара—ўзрост і сілу...
Ўсе наперад шуганём,
Нас ня будзе ў тылу.

Дружнай, моцнаю сям'ёй
Рынемся да працы.
Новый сьвет збудуем мы,
Новыя палацы.

Гэй, наперад! Вышэй сыяг!
Пад марш пойдзем міла.
Стары сьвет зыходзь, дрыжы—
Новая йдзе сіла!

Альбэрт Паўловіч.

НАВУКА І ПРАКТЫКА.

Кругом на простую.

У школе нас вучаць, што простая лінія ёсць самы кароткі шлях паміж двума пунктамі. Гэта бясумненна, але, рухаючыся па зямлі, мы ў вельмі рэдкіх выпадках можам ісці па прастай лініі. Пракладзеныя чалавекам па зямлі дарогі рэдка бываюць простымі, хця на дарогах чалавек карыстаецца для руху альбо сілай жывёл, альбо машынамі — цягніком, электравозам, аўтаматарам. Хадзьба-ж утамляе нас самых. Чым даўжэй шлях, тым больш мы зморваемся. Але яшчэ больш утомная дарога, калі на ёй ёсць спускі й пад'ёмы, — а яны ёсць амаль што не на кожнай дарозе.

Францускі інжынер Амар вывучыў хадзьбу чалавека па нахіленым шляху з пад'ёмам у 13 сантымэтраў на мэтр. Гэта пад'ём — нязначны, тое, што сяляне ў Расіі называюць „изволок“. Мотоцыклетка й трамвай бяруць такія ўхілы, не мяняючы „хуткасці“. Аказалася, што пры хадзьбе ў 3,7 кілёметра ў гадзіну (звычайная хуткасць пешахода), трата сілы на роўным шляху ў чатыры з лішкам разы меншая, чымся пры пад'ёме, і ў два разы меншая, чымся пры спуску. Трэба заўважыць, што й спуск, як паказвалі вопыты, больш утамляе, чым роўны шлях... Справа ў тым, што пры спуску прыходзіцца траціць сілы на тое, каб пры кожным кроку падтрымліваць на вазе наша цела.

Вось чаму дарога для пешаходаў вельмі часта абходзіць узгоркі й калдобіны, хоць-бы шлях вакол быў даўжэй простага. Роўны абыходны шлях, калі ён ня звыш меры доўгі, больш выгодны, чымся пад'ём і спуск. Ад гэтага і ў'юцца па палях і лясах сысцяжачкі. Яшчэ больш звылісты бываюць сысцяжачкі ў мясцовасці, вельмі перасечанай, гэта значыць, у такой, дзе пешаход сустракае частыя перашкоды ў выглядзе крутых спускаў (яроў), абрываў, рэзкіх пад'ёмаў, непраходных вадаёмаў і водных струменяў. У такіх мясцовасцях існуюць сысцяжачкі, зробленыя сотні й тысячы гадоў таму назад — аб іх вартапагутарыць асобна. Зараз трэба сказаць каротка, што звылістай сысцяжачцы, калі яна досыць ясная, можна ўпаўне даверыцца, як-бы ня былі дзівоснымі яе звыліны, — а гэта асабліва прыкметна на сысцяжачцы Маскоўскай вобласці ў Расіі, — сысцяжка вас напэўна прывядзе да якой-небудзь азначанай мэты. „А пойдеш праміком — проплутаеш напрасно“¹⁾.

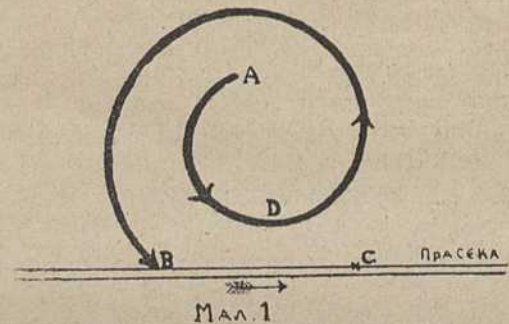
Калі-ж вы збыліся з шляху й забыталіся — няма сысцяжачак, — то існуе шмат спосабаў і прыёмаў, як знайсці верную дарогу. Мы тут хочам указаць на адзін мала вядомы, але апрабаваны й верны прыём знайсці дарогу ў некаторых азначаных выпадках. Заснаваны гэты спосаб не на прыметах, якія могуць падмануць альбо быць няверна растлумачанымі. Ён апіраецца не на прыметы, а на непарушныя асновы геаметрыі і прыроджанае чуюць прастору, глыбока заложанае ў чалавека і ў звера з глыбокай старажытнасці. Аднак, тэорэма, на якую апіраецца наш спосаб, даведзена непарушна і ў агульнай форме зусім ня-

даўна гэніяльным нямецкім геомэтрам Якобам Штэйнерам (у сярэдзіне 19 стагоддзя).

А між тым яна вельмі простая. Вось яна:

Калі на роўніцы праведзена простая лінія, то праз любы пункт гэтае роўніцы можна правесці акружыну, якая перасячэ даную простую.

Спрабуйце прыстасаваць гэтую тэорэму, каб выйсці на простую з блукання, тады й яна сама стане для нас бліжэйшай і больш зразумелай. Уявім сабе, што вы йшлі па прастай прагаліне ў лесе, альбо сысцяжачкай* усьцяж жалезнае дарогі. Вы звырнулі ў лес і заблудзіліся. Надыйшла ноч. Вы згубіліся зусім. Вам хочацца выйсці зноў на простую дарогу. У вас няма компаса й гадзінніка. Прымет ніякіх няма — нельга сказаць, дзе поўдзень і поўнач. Лес маўчыць.

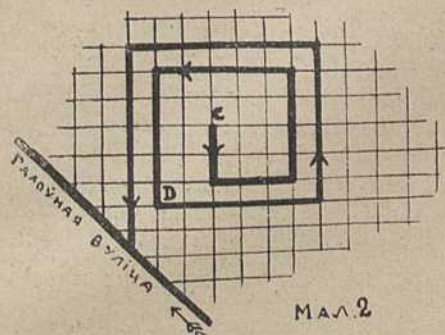

Вы змарыліся ад бесплодных шуканняў дарогі, перапуджаны, усхваляваны. Што рабіць? Перш за ўсё трэба застанавіцца й супакоіцца. Расійскія грыбнікі кажуць, што, заблудзіўшыся, трэба сесці, пераабуцца, і тады знойдзеш дарогу. Гэта не забабона, сесці й пераабуцца для лапцюжніка з яго анучамі і аборамамі — значыць адпачыць, супакоіцца і адцягнуцца ад бясэнсавага шукання ў цёмным лесе.

Спынецеся і ўспомніце, што вы звырнулі з простае дарогі і больш на яе не ўзварочваліся. Цяпер звыярнецеся да геаметрыі. Яна вам скажа, што ад таго месца (пункту), дзе вы стаіце, да дарогі (простай) ёсць самая кароткая простая (перпендыкулярная) адлегласць. Але напрамак яе вам невядом і няма ніякіх спосабаў яго адзначыць. Наогул ёсць шмат простых шляхоў, якія вас могуць вывесці на дарогу, але ў лесе неабходна абходзіць дрэвы і таму трымаць простую лінію на вока немагчыма нават на кароткай адлегласці. Апрача таго, з шматлікавых простых шляхоў, якія йдуць ад месца вашай стаянкі ўва ўсе бакі, палавіна будзе ня прыводзіць, а адводзіць вас ад мэты, а з астатняй паловы вельмі шмат надмерна даўгіх. Дзеля таго, трэба выбраць крывы, памагчыма сці акружны шлях. Ён выведзе вас на дарогу напэўна. Ёсць многа кругоў, якія, праходзячы праз пункт, дзе вы стаіце, перасякаюць патрэбную вам дарогу (простую). Вам трэба прайсці па кругу памагчыма сці меншаму. Але ёсць небяспека, што вы выбераце круг вельмі малы і ён не перасячэ дарогі й не датыкнецца яе. Тады трэба апі-

¹⁾ В. О. Ключёўскі. „История России“.

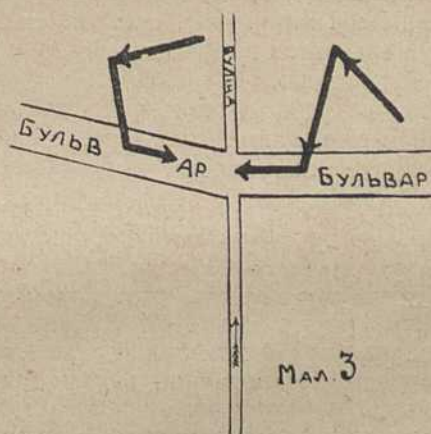
саць другі круг большы. Трэба кружыць. Успомніце, што сабака, каб перасекчы другі раз згублены ёю след, пачынае бегаць кругамі, усё іх пашыраючы. У вершы Пушкіна „Бесы“ фурман кажа: „В поле бес нас водит, видно, да кружит по сторонам“. Забавонны фурман кінуў у распачы лейцы і думае, што яго кружаць „бесы“. На самым дзеле, пачуўшы свабоду, коні, верныя свайму чучцю,

зараз пачалі рабіць кругі, ведаючы, што круг у чыстым полі напэўна перасячэ згубленую ўбітую дарогу. Дзеля таго й вам належыць у цёмным лесе, пачаўшы круг, весці яго, усё пашыраючы, у вадным напрамку. Натуральней пры гэтым рабіць круг „супроць сонца“ (г. зн. заходзячы правым плячом), чымся на гадзіннікавай стрэлцы. Так вы апішаце ў лесе вакол некаторага выябранага цэнтра, які заўсёды будзе ўлева ад вас, спружынавую лінію, сьпіраль, падобную на тую, што нарысавана на рысунку № 1. Яна вас хутчэй, чымся выпадак альбо шчасце прывядзе на простую дарогу. Калі вы раней сышлі з дарогі ўлева, то, вышаўшы на простую прасеку й павярнуўшы зноў улева, вы пойдзеце да сваёй простаі мэты па верным кірунку. Калі вы блудзілі па правым баку ад простага шляху і рабілі кругі потым „супроць сонца“ — то вам, вышаўшы на простую, трэба павярнуць управа, каб прыйсці да сваёй простаі мэты, адзначанай на нашым малюнку буквай С. Наш спосаб аднолькава можна прыстасаваць і да цёмнага лесу, і да „сродь неведомых равнин“ у мяцеліцу, і да незнаёмага шумнага гораду, дзе чалавек „без языка“, як у цёмным лесе. У горадзе, зразумела, прыдзецца рабіць кругі па вуліцах, падлягаючы іх напрамку. На малюнку № 2 нарысаваны ў пляне тонкімі лініямі вуліцы вялікага амерыканскага гораду (Філядэльфіі), прарэзаныя наўскось галоўнай вуліцай („Бродвэй“). Хлопчык, рускі эмігрант, вышаў з галоўнай вуліцы направа і заблудзіўся ў сетцы простакутных „усе як адзін“ ростаньяў (перакрэсткаў). На ростані С ён „сеў і

пераабуўся“ — а потым, робячы кругі супроць сонца вышаў на Бродвэй. Зьвярнеце ўвагу, што на кутку Д (мал. № 2) ён быў вельмі блізка ад „Бродвэю“ і каб скарыстаўся якой-небудзь прыметай — то пазнаў-бы Бродвэй у прасьвеце вуліцы („стрыт“) і вышаў-бы на яго хутчэй. Так-жа і ў лесе, апісваючы круг, вандроўнік мог, няпрыкметна прыбліжаючыся да жаданай дарогі (у пункце Д на мал. № 1), і пачуўшы які-небудзь прыкметны гук з простае дарогі (напрыклад, шум цягніка, гудок аўтамабіля, скрып калёс), ідучы проста на гук, скарыцаць дарогу.

На мал. № 3 буквам А і В азначаны два піонэры; перашоўшы бульвар па вуліцы, яны потым паасобку зьвярнулі адзін управа, другі — улева, і ў сетцы перавулкаў абодва заблудзіліся. Ня пытаючыся ні ў кога, яны пачалі з першага завароту ўлева круг і калі натрапілі на бульвар, то піонэру А ня было патрэбным рабіць далей круг, ведаючы, што ён у першы раз зьвярнуў з вуліцы направа і памятаючы, што бульвар быў ужо ім пяройдзены, ён павярнуў направа і вышаў на перакрывае вуліцы й бульвару, дзе ён сустрэўся з піонэрам В, які, вышаўшы на бульвар і ведаючы, што знаходзіцца ўлева ад вуліцы, упэўнена рушыў к перакрывае.

Наш спосаб адшукання дарогі і „в чыстым поле сродь неведомых равнин“, і ў неведомым горадзе ёсць разам з тым і лепшы спосаб хуткага вывучэння пляну такіх вялікіх гарадоў, як Масква, Парыж. І няма больш захопнай піонэрскай гульні, як „завадзілаўка“. На вуліцах Масквы, пры гэтым карыстаючыся правілам круга супроць сонца, вы з паражаючай вернасьцю й хуткасцю становіцеся на простую дарогу.

С. Г.

Праз Атлянтычны акіян на цэпэліне.

Уражаньні ўдзельніка пералёту ZR—3 „Лёс Анжэлёс“.

10-е кастрычніка. Адпраўленьне цэпэліна прызначана ў 7 г. 30 хв. раніцы. Збор у 7 г. у ангары. Хутка адзяюся, бягу, не спазьніцца-б толькі!

Густы шматтысячны натоўп запрадзіў аэрадром—цяжка даступіцца да ангару.

Расчараваньне: вылет адкладзены на 48 гадзін: цэпэлін перагружан, і няма магчымасьці вывесці яго з ангару.

Два дні мы, удзельнікі пералёту, нэрвуемся, сядзім бяз зьмены на аэрадроме, дапытваемся: ці паспеем?

Настае і 12-е. Шэрая, хмарная асеньняя раніца. Туман навіс нізка. Але гэта ня ўтрымала націску натоўпу на аэрадром.

Прабіраюся праз чалавечы акіян, чую захопліва-пачцівыя заўважваньні: „Гэта адзін з іх“.

У 6 г. раніцы дзверы ангару адчынены. Натоўп закалыхаўся. Мы сьпехам уваходзім у „лягучы вагон“. Дырыжабль выводзяць з ангару; яшчэ 1/2 гадзіны—пачынаюць гудзець моторы, і ZR—3 плынна пушчаецца ў сваю гістарычную падарож.

Захапляючыя крыкі натоўпу, оркестр іграе на разьвітаньне нямецкіх гімнаў волату паветра, народжанаму гэніем Нямецчыны, які перастае быць нямецкім у гэты міг. Быць можа, не адно нямецкае сэрца сьціснулася болей у гэты міг аддачы чужаземцам гэтага карабля паветранага акіяну, але захапленне дасягненьнямі тэхнікі перавышае вузка-патрыятычнае пачуцьцё.

Некалькі хвілін мы бачым аэрадром, далёка ўнізе тысячы белых хустачак, якімі махаюць нам... Але туман становіцца густою палёнкаю паміж намі й зямлёй. Мы па-над туманам, які здаецца нам воблакам, кінутым на зямлю.

Мы ляцім к захаду, ня бачачы зямлі пад гэтым непарыўным туманам, які атуліў усю Нямецчыну. Толькі вяршыны высокіх узгоркаў падымаліся з-за воблака падобна астравам у моры. Калі туман расьсеяўся, мы ляцелі ўжо па-над Францыяй. Наш курс ляжыць на Бэльфор, адтуль на Біскайскую затоку.

Любуючыся пейзажам унізе, мы не адрываліся ад акон, забыліся аб ядзе, аб абсталяваньні ў сваіх купэ. У палове чацьвертага дня ўнізе раскінулася срабрыста-сіняя йстужка: рака Жыронда, якая ўпадае ў Біскайскую затоку; воддаль блішчэла праддзвер'е Атлянтыкі.

Толькі 9 гадзін пашло на пералёт ад Фрыдрыхсгафэна да Атлянтыкі пры хуткасьці 60 міль у гадзіну.

Калі дырыжабль ляціць над зямлёю, на яго робяць уплыў сваёю дзейнасьцю розныя павятровыя плыні, праз якія праходзіць павятровы карабель.

Мы ляцелі нізка над зямлёю, у 500—600 футах, і „качка“ давала сябе адчуваць. Урэшце, гэта качка не падобна да морскай і ня выклікала морскае хваробы.

Але вось ZR—3 паляцеў над затокаю, і качка зусім спынілася.

У 4 гадзіны зьмянілі вахцённых, і ўся зьмена лягла спаць, каб набрацца сіл перад дзяжурствам уначы.

Вечар спусьціўся на спакойнае мора пры ясным небе. Мы трымаем курс на нос (мыс) Фіністэр, але зьмярканьне асеньняга дня надышло раней, чымся нам удалося ўбачыць гішпанскае пабярэжжа. Тым ня менш да 7 гадзін вечара мы цярпілі і ўпарта дзяжурьлі ў акон.

У канцы, голад даў сябе адчуваць; за ўвесь дзень мы жыліся толькі бутэрбродамі, захаванымі ў кішэні сьвіткі.

Я і доктар Эканэр накіраваліся ў сталойку абедань. Зноў пачалася лёгкая качка. Мы кінутыя да акна: унізе, пры яскравым месячным сьвеце, плылі пад намі скалістыя берагі Гішпаніі. Яшчэ праз 1/2 гадзіны маяк носу (мысу) Ястакада застаўся ззаду, і курс наш быў накіраваны на Азорскія астравы.

Абедалі мы з апэтытам, ажыўлена абменьваліся ўражаньнямі. Абед, прыгатаваны на электрычнай пліце, здаваўся дасканальным. У 10 вечара я папаў на вахту і любаваліся месячнаю ноччу і факельнымі бомбамі, якія разрываліся ззаду нас на тысячы агнёў. Ёх кідалі для больш яскравага сьвету пры перамене курсу.

Зьмяніўся з вахты я з асалодай, расьцягнуўся на сваім ложку і ў думках пахваліў сябе за прадугледжанасьць: унутраная аздоба кают ня была скончана ў Нямецчыне і дываны купэ без матрацаў былі б жорсткімі для сну.

Але я набыў перад паездкай некалькі цёплых коўдраў і ўлёгся на іх вельмі выгодна.

Прачнуўся я 13-га рана—каля 7 г. раніцы, глянуў у вакно: пад намі плынна расьсякаў хвалі ангельскі параход, які ішоў з Амэрыкі. Мы справіліся па радыё, дзе мы знаходзімся, і даведаліся, што адхіліліся на 60 міль к поўдню ад раней вызначанага курсу.

З парахода нас горава віталі. Усё насельніцтва яго вышла на палубы палявацца павятраным караблём.

Каля паўдня мы ўбачылі абрысы Азорскіх астравоў, а праз некалькі хвілін мы ляцелі ўжо над востравам Мігуэля. Тут нам прышлося пад-

няцца на вышыню 5.000 футаў, каб упарадкаваць патрэбныя дзеля палёту газы.

У 3 гадзіны дня лёгка трывога: знойдзена шчыліна футы ў 2 даўжынёй у ніжняй частцы адной з газавых клетак.

Шчыліна хутка закрываецца.

Але, каб яна была большаю, паветра, пранікнуўшы ў каморку, утварыла б небяспечную мешаніну газаў.

Прывітаўшы сябар сябра з удачай, мы звярнулі зноў усю ўвагу на апошнія Азорскія астравы, якія ўплывалі з поля нашага бачання.

К вечару мы констатавалі сумны факт: баючыся перагрузкі, мы захапілі мала вады, і нам забаронена мыцца й галіцца.

Некаторыя з нас вельмі незадаволены гэтым. Як-жа! Прыехаць у Амэрыку, дзе нам рыхтуецца ўрачыстая сустрэча, — бруднымі, дзікунамі якімісь-та!..

Загадчык гаспадаркі карабля, зжаліўшыся над намі, абяцаў даць нам троху гарачай вады перад самым прыбыццём. Але... толькі ў тым выпадку, калі нас нішто не затрымае на дарозе. У вогуле мы адчувалі сябе вельмі добра: комфортабельныя каюты, багаты стол, для моцыону пагулянку па доўгаму карыдору ўнутры ўсяго корпусу дырыжабля.

Уначы з 13-га на 14-е пачалася моцная „качка“: мы папалі ў паласу супраціўных вятроў значнай сілы.

На сьвітаны па радыё быў атрыманы бюлетэнь аб надвор'і і вырашана было накіраваць курс больш да поўначна-заходняе старонкі.

Але каля 8 гадзіны раніцы, згледзеўшы сустрэчны паракход, мы паспяшылі даведацца аб нашым месцазнаходжанні і даведаліся, што зноў ухіліліся ад намечанага курсу міль на 120 к поўначы.

Зьнесліся па радыё з крэйсэрам „Дэтруа“, які йшоў услед за намі, каб паведаміць яго аб новай перамене курсу.

Каля 10 гадзін раніцы мы пранесліся над паракходам „Робэрт Дойар“. Ён падняў ангельскі сьцяг і вітаў нас салютам з гарматы.

К поўдню стала нявыносна гарача — мы ўсе адчувалі сябе дрэнна.

Капітан даў загад падняцца на вышыню 8.000 футаў, і мы адразу здолілі палётку ў прахалодным паветры па-над воблакамі.

Але праз дзеве гадзіны апася мы ўступілі ў паласу густога туману, і дырыжабль паляцеў вельмі нізка над акіянам, каб вызначыць напрамак і сілу ветру шляхам наглядання над хвалямі.

Зноў спусцілася ноч, і каля паўночы пры месячным сьвеце мы заўважылі воддаль абрысы пабярэжжа Новай Шотляндзі.

Ноч была халоднаю і яснаю — рэзкая розьніца з папярэдняю, амаль што незваротнікаваю ноччу.

Каля часу ночы мы ўступілі ў затоку, у 1 ч. 10 хв. дырыжабль паляцеў над зямлёю па напрамку да Бостону.

Пералёт над Атлянтыкай быў закончаны!

А ў 5 гадзін раніцы 15-га кастрычніка натоўп народу з уздымам вітаў нас на аэродроме Лэкхурста.

Навіны навукі і тэхнікі.

Аэровагон.

Нямецкі інжынэр Штэйніцэм ня так даўно пабудаваў аэровагон „Дрынгос“. Ён мае два пропелеры з рухавікамі ўнутранага згарання, г. зн. бензынавамі моторамі. Бензіна, як вядома, вельмі лёгка матэрыя, дзякуючы чаму за кошт пад'ёмнай сілы павялічваецца карысная нагрузка. Дзякуючы апісанай пабудове, вагон разьвівае хуткасьць кур'ерскага цягніка.

Ідэя аэровагона і яе здзяйсненьне належыць, аднак, ня Штэйніцу, а расійскаму вынаходцу Абакановічу, які згіннуў разам з вагонам у часе першай паездкі ў 1921 годзе.

Палёт на Месяц.

Ужо даўно чалавечая думка працуе над пытаньнем міжплянэтных пералётаў. Да гэтае пары яшчэ ніхто ня мог адляцець за межы зямнага прыцягненьня, бо няма яшчэ такой прылады, на якой можна было б зрабіць гэтакі палёт.

Аднак, пляны пабудаваньня прылады для палёту на бліжэйшую да нас плянэту — Месяц паўстаюць у навуцы ўжо ня першы раз. Яшчэ ў 1881 г. вядомы расійскі рэволюцыянэр, студэнт інжынэрнага інстытуту, Кібальчыч, за некалькі дзён да сьмяротнай кары, злажыў праект пабудовы прылады для міжплянэтных палётаў.

Ціолкоўскі распрацаваў гэтую думку і злажыў ужо больш дакладны плян свае „ракеты“. Прынцып палёту яго прылады той-жа самы, што і звычайных ракет, якія пускаюць у час фэйрвэрка, для даваньня сыгналаў у часе вайны і інш.

Унутры прылады, дзе змяшчаюцца людзі, ёсьць каморы з газами: вуглявадародам і тленам у вадкім (жыдкім) стане. Вядома, што гэтыя два газы маюць уласьцівасьць надта энэргічна злучацца між сабою. Узрываюцца, які адбываецца пры іх злучэньні, можна карыстацца замест запальваньня пораху. У памяшканьні, дзе адбываецца іх злучэньне, ёсьць выхадная дзірка. Ціск, які будзе ўтварацца ад узрываў газаў, прымусіць ляцець „ракету“ ў бок, процілеглы дзіры.

Рэгулюючы ўпусканьне тлену і вуглявадароду, можна атрымаць жаданую хуткасьць. Выляцеўшы за межы зямнай атмасфэры, можна павялічыць хуткасьць палёту, бо ўжо ня будзе небяспэкі награваньня прылад ад таго, што яны труцца аб паветра. Чым далей ад зямлі, тым яе прыцягненьне ўсё слабей, а значыцца, у пэўны момант можна будзе спыніць спальваньне газаў і ляцець далей па інерцыі. Падлятаючы да іншай плянэты, каб, паменшыць хуткасьць лёту ў яе атмасфэры, трэба будзе ізноў рабіць узрывы, але такім чынам, каб, наадварот, аслабіць прыцягненьне гэтай плянэты.

Пасажырам трэба будзе ўзяць з сабою вялізны запас тлену, бо, апроч траты яго для руху, ім прыдзецца карыстацца і для выдыхання.

Амэрыканскі профэсар Роддар зрабіў некалькі вопытаў па будаваньню ракет, якія ён пусьціў на значную вышыні. Вопыты ўдаліся і пацвердзілі правільнасьць вышэйпісаных плянаў. Роддар пабудаваў плян ракеты для палёту на Месяц. Пярэдняя частка гэтай прылады павінна будзе ўзрывацца пры ўдары аб паверхню Месяца, ад гэтага створыцца выбух агня, які можна будзе наглядаць з Зямлі ў тэлескопы і спраўдзіць, што ракета даляцела да Месяца.

У Маскве на адным з авіязаводаў працуе нямецкі інжынэр Цандэр, які таксама хоча вырашыць праблему (задачу) у навуцы палёту на Месяц. Ён зладзіў проэкт, згодна якому ракета мае крыльлі для ўдасканаленьня яе лёту. Па вылічэньнях Цандэра ракета, даляцеўшы да Месяца, можа, дзякуючы крыльям, павольна апусьціцца на паверхню Месяца. Прыляцеўшы на Месяц, пасажыры, адзетыя ў спэцыяльную непранікальную для холаду адзежу, таксама ў каўпаках з запасам тлену для дыхання, здолеюць аглядаць Месячныя горы і ўсе іншыя цікавыя асаблівасьці паверхні Месяца. Сабраўшы розных рэчаў Месячнае прыроды, пасажыры ўлезуць у ракету, зложыць яе крыльлі, накіруюць выхад газу проста таўна да паверхні Месяца і паляцяць на Зямлю. У ракете будзе адпаведны запас продуктаў, тлену для дыхання і г. д. Па вылічэньнях Цандэра палёт на Месяц і назад на Зямлю можа адбыцца ў 10 дзён.

Ужо недалёкі той час, калі чалавек пераможа міжпланетныя прасторы, і прыгожыя мары аб палёце на Месяц адбудуцца ў сапраўднасьці.

Амэрыканскія паветраныя гіганты.

Амэрыканскія фабрыканы ў Нью-Ёрку маюць намер яшчэ ў працягу гэтага году пачаць пабудову вялізных паветраных караблёў, у параўнаньні з якімі ўсе сучасныя паветраныя машыны будуць выглядаць надта маленькімі.

Гэтыя гіганты будуць большымі нават, чымся вялікія акіянскія параходы.

Пабудова іх будзе цікавай тым, што ўсе сталёвыя бэлькі гэтага дзіўнага птаха будуць пакрыты мільёнам лёгкіх пёраў, зробленых з алюмінія. У сярэдзіне гэтага гіганту будзе стаяць батарэя вялікіх матораў, якія гбудуць рухаць яго з хуткасьцю 187 вёр. у гадзіну. У гэтых машынах будуць спэцыяльныя прылады для напампоўваньня вадароду або гэлію

(лёгкі газ), будуць рэстараны і спальныя пакоі, а важыць будзе такая машына 18.600 пудоў. Цікава, што машына зможа лётаць у паветры ў працягу 30 дзён і ўвесь гэты час ня будзе спускацца на зямлю.

За гэтыя 30 дзён гігант зможа трэйчы абляцець навокал земнай кулі.

У 350 гадзін навокал сьвету.

Тры амэрыканскія лётчыкі Нэльсон, Уэд і Сьміт зрабілі палёт на гідроплянах, прычым праляцелі 41.185 вёрст у 350 гадзін.

Дэманстрацыя перасадкі костак.

У Вайскова-Мэдыцынскай Акадэміі (Ленінград) на пасяджэньні хірургаў профэсар Опэль паказаў хворую, якой ён перасадзіў костку ад трупа. Гэтая кабета хварэла сухотамі каленнага суглаву і не магла хадзіць. Зараз-жа хворая ўжо можа хадзіць. Другому хвораму профэсар Опэль таксама выдаў папсаваную частку косткі і замяніў яе такою-ж часткаю косткі няжывога чалавека. Хворы таксама набыў магчымасьць хадзіць.

Найвялікшы ў сьвеце тунэль.

Пасьля 5 год няспыннай працы, нядаўна скончаны тунэль у Флёрэпс-Лэк (Каліфорнія, Амэрыка); тунэль гэты—зараз самы вялікі ў сьвеце. Ён злучае два горных возеры і будзе выкарыстаны для падачы вады ў адну з буйнейшых у сьвеце гідроэлектрычных установак, якая будзе даваць вельмі многа энэргіі. Новы тунэль прарэзаны ў граніце (камень) і мае даўжыню каля 20 вёрст; ён на паўтары вярсты большы, чымся вядомы Сімплёнскі тунэль у Швайцарыі, які пабудован болей 200 год таму назад. Тунэль сьвідравалі адразу ў шасьці мясцох; для ўзрываньня граніту былі ўжыты спэцыяльныя гатункі ўзрыўчатых матэрыяў; усюды, дзе толькі была магчымасьць, праца рабочых была заменена машынаю. Правядзеньне гэтага тунэлю каштавала 17 мільёнаў даляраў.

Цуда-сталі.

У Нямеччыне знашлі спосаб вырабу новай сталі, якая ва ўсіх адносінах у шмат разоў лепшая звычайнай першагатунковай сталі.

Ад рэдакцыі.—Аддзел «Навука і практыка» зьмяшчае намі, як цікавы матэрыял для чытаньня вучням. Для дзяцей наогул ён будзе ня зусім зразумелы.

АКЦЯБРАТЫ.

Аб акцябратах.

Акцябраты—гэта дзеці, якія маюць ад 7 да 11 гадоў, якія жадаюць зрабіцца піонэрамі. Акцябраты аб'яднаюцца ў групы па дваццаць пяць чалавек, групы раскідаюцца на зьвеньні па пяць чалавек у кожным і шосты—павадыр зьвяна, больш старэйшы—піонэр.

Павадыром групы вылучаецца праз ячэйку ЛКСМБ комсамалец.

З павадыра групы і павадыроў зьвеньняў, а таксама іх памоцнікаў, вылучаецца савет групы, які кіруе ўсёй працай групы і вылучае павадыроў зьвеньняў на працу ў зьвяне.

Чым займаюцца акцябраты.

Мы ведаем, што акцябронак больш усяго цікавіцца акружаючым. Яго ўвага шпарка пераходзіць з адной зьявы на другую, а таму ўсю працу, якую мы з ім праводзім, павінны прыстасаваць да яго ўзросту.

Нельга праводзіць такіх гутарак і гульняў, якія мы праводзім з піонэрамі—гэта будзе цяжка акцябратам і ня дасьць нам патрэбных вынікаў.

Раней усяго патрэбна з акцябратамі праводзіць гутаркі.

Аб чым і як гутарыць.

Пачынаць гутарку з акцябратамі патрэбна з таго, што ім зразумела. Не казаць аб тым, што ім цяжка зразумець. Акцябраты цікавяцца і жадаюць ведаць, хто такія комсамольцы, комуністы, хто быў Ленін, значэньне сьвята Кастрычнікавай рэвалюцыі, 1-га мая, як працуе ячэйка і г. д.

Усе гэтыя пытаньні павінен высьветліць павадыр. Разам з тым прачытаць апавяданьне, паказаць малюнак, выявіць думку лёгкага вершу. Але на гэтым спыняцца нельга. Трэба паступова пераходзіць да больш сур'эзнага. Пасьля невяліччай гутаркі ў дзяцей зьявіцца жаданьне што-небудзь зрабіць. Гэтае жаданьне трэба задаволіць і даць дзецям зрабіць малюнак, напісаць плякаты, напісаць пісьмо піонэрам Нямецчыны і Польшчы.

Акцябраты любяць пагуляць, пашумець, пазабаўляцца, — гэта, зразумела, жыцьцёвае зьявішча, а таму патрэбна праводзіць з імі гульні, падбіраючы больш лёгка, сьпяваць песьні. Зразумела, што цяжка зрабіць усё гэта нам самым, бо мы яшчэ ня так падрыхтаваны, а таму кожны павадыр павінен да-

гаварыцца з настаўнікам, дашкольным працаўніком і доктарам. Бяз іх дапамогі мы ня будзем мець магчымасьці праводзіць працу. Настаўнік і доктар ахвотна нам будуць дапамагаць; толькі трэба з імі дагаварыцца.

З піонэрамі мы робім экскурсіі, праводзім сьвяты, выдаем насыценную газету.

Ці можна ўсё гэта праводзіць з акцябратамі? Зразумела, што можна, толькі трохі інакш. Калі робім экскурсію, то пляц, вызначаны для гэтай мэты, трэба браць невялікі, для таго, каб не змарыць дзяцей.

Дзед з цацкамі між дзяцей.

Акцябраты ў школе.

Частка акцябрат вучыцца ў школе.
— Якія іх задачы?

Раней усяго акцябронак павінен быць прыкладам для другіх дзяцей у сваім вучэньні. Калі астатнія школьнікі цікавяцца і пытаюць яго аб арганізацыі акцябрат, то ён павінен ім раскажаць. Паміж лекцый акцябраты павінны праводзіць, разам з другімі школьнікамі, гульні, сьпяваць песьні і, як ёсьць магчымасьць, скарыстаць вольны час.

Калі маецца ў школе форпост, то акцябраты павінны аб'яднацца з ім і разам дапамагаць кляскаму.

Акцябронак у сям'і.

Часта хлопцы прыносяць у сям'і шмат клопот бацьком, глядзяць за тым, каб матка залатала штаны, ушыла гузік і г. д. Не заўсёды для гэтага ў маткі можа быць час, а таму акцябронак павінен даглядаць сам за сабой. Акцябронак сочыць за чыстай рук, ніколі раніцай не садзіцца есці, не памыўшы рук, апрача гэтага, ён сочыць за чыстай сваіх малодшых братоў і сясьцёр.

Сьвяты.

У нас злажыўся звычай пры кожным сьвяце ўтамляць піонэраў. Правільна гэта, ці не?—Зразумела, што не. Сьвята губляе

Зьмена акцябрат...

сваю цікавасьць, калі мы ўтамляем дзяцей, прымушаючы іх слухаць доўгія прывітаньні і г. д.

Акцябраты павінны прымаць удзел разам з дарослымі людзьмі ў 2-3 сьвятах за год, як напр., 1-га мая, у дзень Кастрычнікавай рэвалюцыі, у дзень работніцы і сялянкі.

У гэтыя дні можна наладжваць выступленьні, але колектыўныя.

Вось аб гэтым мы хацелі сьгодня пагутарыць. Калі зможам выканаць тое, аб чым гаварылі, то, зразумела, зможам зрабіцца праўдзівай зьменай піонэрам.

У наступны раз пагутарым ня толькі аб тым, што трэба рабіць акцябратам, але і як трэба праводзіць гэтую працу.

Міхась.

Акцябраты.

(З расійскага).

Кожны раз дарогаю да хаты,
У завулку пыльным і сівым
Чую звонка й сьмела акцябраты
Затапляюць песьняй залатую высь.

У дзяцей ня простая забава;
На руінах цэглы ўсё вышэй,
З кожным днём, гадзінай падростае
Ільлічоўскі стройны маўзалеі.

Маўзалеі ня моцны, бо няўмела
Іпрыляпіўся цэглай да зямлі,
Але нейкі хлопчык крэйдай белай
Напісаў на ім—„Дзядуля Ільліч“.

Не бяды, што кропкі-маўзалеі
Наш праўдзівы—больш у сто разоў;
У хлапцоў, дзяўчатак шчокі ружавеюць
І палаюць вочы раньняю зарой...

Кожны раз у час маіх прагулак,
Пасьля дня з рабочай паласой,
Мне зьвініць знаёмы наш завулак
Маладым размахам звонкіх галасоў.

Я. Малчанаў.

Чытачы аб сваёй часопісі

(Характэрныя адказы на анкеты аб часопісі „Беларускі Піонэр“).

Пытаньне.

1. Ці ўсе нумары чытаў ты „Беларускага Піонэра“?

Адказ.

Усе (адказ школы імя Луначарскага).
Ня ўсе: 1-га нумару ня чыталі (адказ Краснапольскага атраду).
Усе (колектыўны адказ піонэраў).
Ня ўсе: ня чыталі першага і другога (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

2. Дзе дастаеш часопісь: выпісваеш сам ці ў знаёмых бярэш, калі ня выпісваеш—чаму?

Адказ.

Выпісваем самі (адказ школы імя Луначарскага).
Выпісваем самі (адказ Краснапольскага атраду).
У павадыра і райорганізатара ЛКСМБ (колектыўны адказ піонэраў).
У знаёмых (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

3. Якія яшчэ чытаеш піонэрскія часопісі?

Адказ.

„Піонэр“, „Искра Ильича“, „Юные Строители“ (адказ школы імя Луначарскага).
Пакуль што—ніякія (адказ Краснапольскага атраду).
„Пионер“, „Ленинские Искри“ (колектыўны адказ піонэраў).
Газету „Пионерская Правда“ (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

4. Як падабаецца табе „Беларускі Піонэр“ наогул?

Адказ.

Падабаецца тым, што матэрыялы яго цікавыя для чытаньня ў часе адпачынку, а таксама карысныя для правядзеньня піонэрскай працы (адказ школы імя Луначарскага).
Дужа добра падабаецца (адказ Краснапольскага атраду).
Вельмі добра падабаецца (колектыўны адказ піонэраў).
Вельмі добра (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

5. Якія пытаньні яшчэ не высьвятляе часопісь і што неабходна на твой погляд?

Адказ.

Часопісь ня зусім яшчэ высьвятляе жыцьцё вясковых атрадаў (адказ школы імя Луначарскага).
Мала высьвятляе жыцьцё гарадзкіх атрадаў (адказ Краснапольскага атраду).
Як трэба працаваць павадыром зьвеньяў (адказ піонэрскага колектыву).
Мала гульняў, песень і колектыўных дэклямацый (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

6. Як падабаецца табе літаратурны і інш. матэрыялы ў часопісі, а калі што не падабаецца—чаму?

Адказ.

Літаратурныя і інш. матэрыялы падабаюцца тым, што яны стаяць блізка да жыцця (адказ школы імя Луначарскага).
Падабаецца ўсё (адказ Краснапольскага атраду).
Падабаецца ўсё (колектыўны адказ піонэраў).
Падабаецца ўсё (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

7. Як даецца табе мова часопісі (цяжкая ці лёгкая)?

Адказ.

Лёгкая (адказ школы імя Луначарскага).
Дужа лёгкая (адказ Краснапольскага атраду).
Лёгкая (колектыўны адказ піонэраў).
Лёгкая (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

8. Падабаюцца табе малюнкi ў часопісі, што адмоўнае ты знаходзіш у іх?

Адказ.

Малюнкi добрыя (адказ школы імя Луначарскага).
Малюнкi добрыя. Толькі трэба іх больш даваць (адказ Краснапольскага атраду).
Добра-б было маляваць хварбай (колектыўны адказ піонэраў).
Малюнкi вельмі цікавыя (адказ зьвяна Грозаўскага атраду).

Пытаньне.

9. Што яшчэ ты хочаш сказаць аб часопісі ў сэнсе яе недахопаў і добрых бакоў?

Адказ.

Дрэнна тое, што часопісь выходзіць адзін раз у месяц (адказ школы імя Луначарскага).
Мала зьмяшчаецца п'ес (адказ Краснапольскага атраду).
Усе гэтыя падазеньня адказы маюць вельмі вялікую цікавасьць для працы рэдакцыі. Толькі на падставе іх мы зможам наладжваць далейшае выданьне часопісі так, як гэтага вымагаюць чытачы.

Газэта і часопісь—неабходнасьць у жыцці і працы піонэра.

Усім вядома, што значная частка піонэраў часам ня толькі ня чытае сваёй газэты альбо часопісі але і ня ведае нават аб іх існаваньні. Такое становішча ставіць перад піонэрамі цэлы шэраг задач.

Аднай з галоўных—гэта ўкараніць у быт піонэра газэту і часопісь.

Газэта і часопісь у піонэра павінны стаць неабходнасьцю—гэткай самай, як і патрэба есьці, спаць і мыцца.

Возьмем заходняга рабочага: ён ня сядзе піць гарбаты раніцою без газэты. У лік сваіх выдаткаў, разам з паправаю ботаў, платай за кватэру і за стол, ён уводзіць і выдаткі на газэты.

Трэба дабіцца, каб і ў піонэраў так было.

Як можа піонэр дасягнуць гэтага. Скажучь: „У яго-ж мала грошай“.

Гэта нічога. Выйсьце ёсьці!

У піонэра, ня гледзячы на тое, што ён яшчэ не працуе, маецца некаторы „грашовы фонд“. Напрыклад: матка ці бацька дае дзіцяці на тыя ці іншыя школьныя патрэбы некалькі капеек. Значыцца, сякія-такія грошы праходзяць праз рукі піонэра. І вось, пры ўважных адносінах да гэтых грошай, задача можа быць разьвязанай. Можна будзе заўсёды сабраць патрэбны лік грошай, каб выпісаць газэту і часопісь.

Тут павінен яшчэ прыйсці на дапамогу і атрад цалком. Можна зрабіць „зьявеньневую скарбонку“ дзеля нывіскі газэт.

І ў рэшце ўсяго *газэта можа быць і павінна быць у кожнага піонэра* альбо хаця адна на 3—5 чалавек. Колектыўна лепш усяго выпісваць тады, калі пэўны лік асоб живуць разам або недалёка адзін ад другога.

Аб значэньні газэты казаць цяпер ня будзем. Гэта для кожнага піонэра зразумела. Мне хочацца расказаць толькі некалькі фактаў аб тым, як чыталі рабочыя сваю газэту ў старыя, мінулыя часы і што за гэта атрымлівалі ад свайго начальства.

* * *

Было гэта ў тыя часы, калі зьбірацца рабочым і абгаварваць свае пытаньні, як гэта робіцца цяпер у Саюзе Савецкіх Рэспублік, ня было ніякай мажлівасьці, а калі гэта і ўдавалася, то вельмі цяжка.

Было гэта тады, калі нагайка жандара вісела над сьпіной рабочага й селяніна. Кожнае іх імкненьне зрабіць палягчэньне свайго жыцця сустракалася арыштамі і бізунамі.

Наша Комуністычная партыя была тады ў падпольлі. Друкаваныя выданьні—газэты—выходзілі рэдка, з перабоямі. А газэта, якая выходзіла, хутка

распаўсюджвалася між рабочымі й чыталася, пераходзячы з рук у рукі, лепш усяго сказаць—з кішэні ў кішэню. Трэба было чытаць і перадаваць газэту другому так, каб ніхто з поліцыі ня ўбачыў.

Сьлёсар Грыша, які прыносіў гэтыя газэты да нас на завод, быў сябрам партыі. Бывала, стоячы за станком, ён няпрыкметна штурхане локцем рабочага, які працуе разам з ім, і кажа ціха ў тахт машыны, не перастаючы працаваць:

„Выйдзі ў разьдзявальню, дам га-зэ-ту“...

Сусед толькі скоса паглядаў і ўсьміхаўся.

„Зразумеў“, казалі яго вочы.

Ужо зьмятая, з вялікімі тлустымі ад масла плямамі, газэта пераходзіла, такім чынам, да другога рабочага. У гэтым лістку, які быў для нас самым дарагім лістком, мы бачылі штосьці вольнае, роднае і, галоўнае, сваё.

Чыталася газэта ў падвалах, на вышках, амаль ня ў цемры... Яна запальвала сэрцы, звала ў бойку з буржуазіяй, з панам, з царом...

Але памятаецца яшчэ і другое.

Памятаецца, як у вадзін дзень на гэтым-жа самым заводзе быў зроблены вобыск...

Нашлі газэту адну, засаленую, выцёртую, замурзаную чорнымі рукамі рабочых, якія адрываліся ад станка і па некалькі разоў перачытвалі яе.

І... заарыштавалі 10 чалавек. Гэтыя 10 чалавек, прашоўшы ўсе катаваньні, пачынаючы ад бізуна і канчаючы ботамі жандара, прасядзеўшы ня мала даўгіх начэй, вышлі на „свабоду“ і не маглі ні жыць, ні працаваць, бо яны былі „катаржнікамі“. З такім кляймо у старыя часы ня прымалі на працу.

Гэта толькі за чытаньне газэты... а колькі згналі ў турмах, у далёкай Сібіры, у высьланьні за друкаваньня газэты!

* * *

І якая розьніца паміж гэтай мінуўшчынай і цяперашнім часам!

Цяпер толькі жадай чытаць!

Пасьля ўсяго таго, аб чым мы гутарылі з вамі, само сабою зразумела роля і паважнасьць газэты й часопісі і нашы да яе адносіны.

У нашых умовах той, хто ня чытае газэт,—сьляпы.

Піонэры ня могуць быць сьляпымі—ня ведаць, што вакол іх робіцца. Вось чаму мы так шмат гаворым аб падпісцы.

Наш лёзунг: „Газэта й часопісь у быт піонэра“, можа й павінен быць выпэўнены.

Асабліва аб гэтым павінны ўспомніць піонэры ў тыя дні, калі свой піонэрскі друк, свая часопісь сьвяткуе свой юбілей.

Брадоцкі.

Жарты.

Хлопчык, які ніколі ня бачыў рака, з здзіўленьнем гледзячы на яго, кажа бацьку:
— Нешта, нейкае, некуды паўзе.

На пошце.—Дзяўчынка твой ліст даволі цяжкі: трэба прыляпіць яшчэ адну марку.

— О, то-ж ён тады стане яшчэ цяжэйшы!.. Ня трэба, дзядзечка, маркі!

— Дзяўчынка! як-жа ты пасылаеш ліст бяз адрасу?

— А нашто?—Каб кожны ведаў, што я майму Ігналіку пішу?..

Каля ганку школьні стаіць хлопчык і плача. Падыходзіць другі і пытаецца:

— Чаго ты плачаш?

— Настаўнік выгнаў мяне; я ня слухаў яго лекцыі, а калі ён запытаў мяне: колькі трэба даць за дзьве курыцы, калі кожная каштуе 35 кап, я ня ведаў.

— Дурны ты! Ідзі скажы, што 70 кап.

— О, не! не паможа: я ўжо даваў яму 80, а ўсё-ж такі выгнаў—не згаджаецца...

Паслухмяныя дзеці.

Настаўнік стаяў ля печы і тлумачыў:

— Вось што, дзеці. Вы гаворыце заўсёды, не падумаўшы, таму ў вас і няскладна выходзіць. А трэба, перш чым гаварыць—падумаць. Лепш усяго трэба перад гэтым пералічыць да 100. І калі вы пералічыце—вы грунтоўна абдумаеце тое, што вам трэба складна сказаць.

— Добра,—адказалі дзеці, заўважыўшы, што ў настаўніка загарэліся штаны.

— 1, 2, 3, 4.....100... Дзядзька настаўнік, вашы штаны гараць!..

— Ах, чэрці, чаму-ж вы раней не сказалі!

Растлумачыў.

— Што гэта: Вальтэр і Вальтэр-Скотт—адно і тое-ж?

— Адно! Гэта вядомы пісьменьнік.

— Чаму-ж ён так завецца: то Вальтэр, то Вальтэр-Скотт?

— А вось чаму: ён раней быў Вальтэр, а пасля стаў вельмі піць гарэлку і яго пачалі зваць Вальтэр-Скотт.

— Ну што, вытрымаў экзамен?

— Не. Але я ведаю, што адзін адказ я даў добры, за які мне казалі: маладзец!

— Які-ж гэта?

— Мяне спыталі, ці магу я пералічыць усе гарады нашай рэспублікі, і я адказаў: не, не магу.

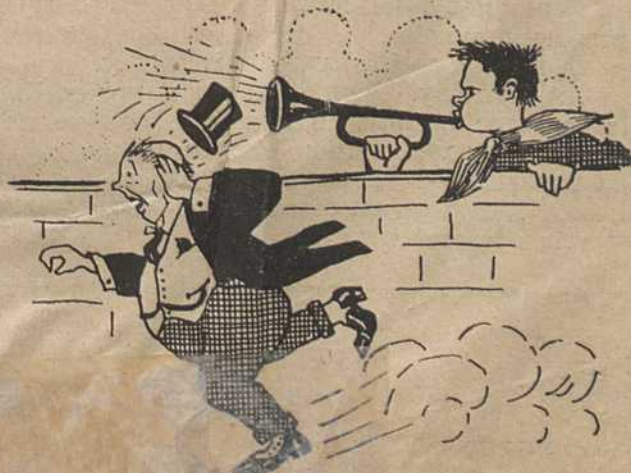
Жартоўныя запытаньні.

Якую ваду можна насіць у рэшаце?

Што можна трымаць у руцэ, але так каб усе бачылі, апрача сябе самога?

Калі вы, залажыўшы рукі ў кішэні, ходзіце па садзе, то што вы кідаеце?

Якога палатна ня купіць ні ў водным магазыне?

Паштовая скрынка.

Алесью Сіманаву.—Аб працы між акцябрата пераслана ў „Чырвоную Зьмену“.

Аўтару п'ескі „Піонэр на вёсцы“.—Ня пойдзе. Нам здаецца, што піонэры на вёсцы, апрача таго, што крадуць з садоў яблыкі, і яшчэ што-небудзь робяць. А гэтага ў тваёй п'есе няма. Пішы больш. Бяры другія сужэты з карыснай працы піонэраў на вёсцы.

Муравейніку і Паўлоўскаму.—Песьня „Журавель“ ня пойдзе. „Журавель“ ужо даўно друкаваўся і вядомы піонэрам. Мы лічым, што на гэту тэму папярэдняя песьня лепшая. Пішэце другія.

Прусоўскаму.—„Усё для астражнікаў капітала“ друкавацца ня будзе. Слабаватая. Пішы лепш з жыцця піонэрскага, якое ты сам добра ведаеш.

К. Шавелю.—„Піонэр Міхась“ цяпер друкавацца ня будзе. Пачакаем да вясны, таму што твае малюнкi маюць летні характар і па сужэту, і па яго распрацоўцы.

Л. Куліноўскаму.—Вершы: „Дайце дарогу“ „Будзеце гатовы“ друкавацца ня будуць. Нічога новага ты ў сваіх вершах не даеш. На гэтыя тэмы ўжо даўно і шмат разоў пісалася.

А. Крыгу.—„Пра Міхася піонэра“ (апав.) ня пойдзе. Гэта звычайны допіс. Папрацуй больш над ім, тады прыйшлі.

А. Рубіну.—Ты пішаш, што ня ўсе твае допісы скарыстаны і жалішся на рэдакцыю. Лепшыя твае допісы скарыстаны і скарыстоўваюцца. Пішы больш і будзем друкаваць, што падыйдзе.

А. Галоцкі.—Допіс „Брыдка, піонэры“ больш падыходзіць да насыщенной газэты, чым для часопісі.

П. Місьніку.—Верш „Мы піонэры“ напісаны бяз рыфмаў і пэўнага разьмеру. Таму і чытаецца твой верш, як звычайны артыкул. Ня пойдзе. Раім табе пакуль што чытаць вершы лепшыя старэйшых поэтаў—маладнякоўцаў і вучыцца ад іх.

Кулікоўскаму.—Верш „Павадыру атраду“ ня пойдзе. Слабаваты і не апрацаваны.

І. Мацкевічу.—Допіс „Наша праца ў школе“ будзе зьмешчаны ў чарговым нумары.

М. Мікіціку.—Аб тым, як Тэкля ня пускала свайго сына ў піонэры“ друкавацца ня будзе. Шлі новыя допісы.

Стральцову.—„Актывістка“ будзе зьмешчана ў чарговым нумары.

С. Бярозку.—Шлі навейшыя вершы.

А. Чарткову.—Твае п'есы вельмі малыя. Ставіць іх на сцэне нельга, бо кожная з іх зойме часу ня больш 2-3-х хвілін. Пішы большыя.

Баравіку.—Тваё апавяданьне „Міхась дапамог“ і п'еса „Політсуд над піонэрам“ будуць скарыстаны. Другія матэрыялы ня пойдуць. Пішы больш.

Даўмацэні.—Твая п'еска „Пецька-піонэр“ ня пойдзе.

Янку Водгук.—Твой малюнак ня пойдзе. Пішы што-небудзь больш новае.

Крыкуну.—Твая записка спазьнілася. Пішы больш.

Савіч І. і Я.—Ваша п'еса „Парасёначак“ да „Б. П.“ не падыходзіць, будзе перададзена ў „Малоды араты“.

Баравіку, Шкляру.—Малевічу і Свайму.—Вашы допісы: „Пікору Абрамаву“, „Піонэры ў школе“, „Больш сувязі“ і „Кепскі прыклад“—ня пойдуць.

Запытаньні і адказы.

Запытаньні.

1. Ці можна пісаць у піонэрскую часопісь аб працы хаты-чытальні?

2. Колькі чалавек павінна быць у зьвяне?

Мацкевіч.

Адказ

1. Калі гэты матэрыял будзе закранаць і сувязь піонэраў з хатай-чытальняй, тады ён будзе цікавы для нашай часопісі.

2. У зьвяне павінна быць ня болей 10—12 чал.

Запытаньні.

1. Чаму „Беларускі Піонэр“ выходзіць адзін раз у месяц?

2. Ці можна прысылаць малюнкi і як іх маляваць—алоўкам ці чарнілам?

Е. Наёт.

Адказ.

1. Таму, што не хапае сродкаў выдаваць два разы ў месяц. Гэта залежыць цалком ад нашых піонэраў і дзяцей, якія яшчэ ня ўсе падпісаліся на „Беларускі Піонэр“.

2. Малюнак можна прысылаць толькі з жыцця свайго атраду. Маляваць лепш усяго алоўкам і тушшу.

Запытаньні.

1. Ці можа быць павадыром атраду і старшынёй форпосту піонэр не комсамалец?

2. Ці можа райбюро піонэраў адмяніць пастанову атраду?

Адказ.

1. Ня можа.

2. Пастанову атраду можа адмяніць ячэйка комсамолу, пры якой знаходзіцца піонэр-атрад. Усякая спрэчная пастанова павадыром атраду раней узгадняецца з ячэйкай, у крайнім выпадку можна яе перанесці ў райком КСМБ—райбюро.

Зьмест.

1. Пераступаем парог першага году—рэдакцыя.
2. Прывітаньні:
 - Ад ЦК КП(б)Б.
 - Ад Старшыні ЦВК Алеся Чарвякова.
 - Ад Старшыні Саўнаркому Язэпа Адамовіча.
 - Ад газеты „Піонэр Вэкэр“.
 - Ад газеты „Чырвоная Зьмена“.
 - Ад ЦК ЛКСМБ.
 - Ад ЦБ „Маладняка“.
 - Ад газеты „Чэрвоны Квіты“ (Украіна).
 - Ад часопісі „Октябрьские всходы“ (Украіна).
 - Ад часопісі „Асьвета“.
 - Ад часопісі „Работніца і Сялянка“.
 - Ад газ. „Савецкая Беларусь“.
3. Да юбілею „Беларускага Піонэра“—артыкул т. Баліцкага.
4. З гісторыі часопісі „Беларускі Піонэр“—успаміны А. Якімовіча.
5. З успамінаў—арт. М. Лабадаева.
6. Піонэр Іван Іванавіч—вялікі чалавек—апавяданьне Я. Галіцы.
7. Між палёў, між балот—песня А. Ч.
8. Друк і яго людзі—арт. Старэйшага.
9. **Наша жыцьцё**.—Допісы піонэраў і вучняў: Рубіна, А. Баравіка, А. Перанецкага, Х. Шкляра, Т. Хадкевіча, М. Вярнікоўскага, С. Бярозкі, А. Крыгі, С. Сухадолава, Рыўкіна, Я. Гэрцовіча і інш.
10. Аб сабаках і барабане—маленькі фэльетон Я. Галіцы.
11. Фізкультура ў атрадзе—Н. Задорын.
12. Адказ зіме піонэра—верш Н.
13. Моладзь—сіла—верш А. Паўловіча.
14. **Навука і практыка**: Кругом на простую—арт. С. Г. Праз Атлянтчны акіян на цэпаліне—уражаньні ўдзельніка пералёту. Навіны з навукі і тэхнікі.
15. Акцябраты: Аб акцябратах—артыкул Міхася.
16. Акцябраты—верш Я. Малчанава (з расійскага).
17. Чытачы аб сваёй часопісі.
18. Газэта і часопісь—неабходнасьць у жыцьці і працы піонэра—арт. Б. Брадоцкага.
19. У часе адпачынку (жарты, задачы і запытаньні).
20. Паштовая скрынка.

ПАПРАЎКА.

Па недагляду ў абвестцы на 4-ай стар. вокладкі выстаўлена падпісная цана у 15 к. Гэта пакуль што не зацьверджана адпаведныміорганами.

ПАДПІСНУЮ ЦАНУ ТРЭБА ЛІЧЫЦЬ:

На 1 месяц	20 к.		На 6 месяцаў	1 р. 20 к.
На 3 „	60 к.		На 12 „	2 р. 40 к.

ПАДПІСВАЙЦЕСЯ

ЧЫТАЙЦЕ

штомесячную часопісь

„БЕЛАРУСКІ ПІОНЭР“

О Р Г А Н

Наркамасьветы і ЦК ЛКСМБ.

Умовы падпіскі:

На 1 месяц . . .	15 к.
На 3 месяцы . . .	45 к.
На 6 месяцаў . . .	90 к.
На 12 месяцаў 1 р.	80 к.

Падпіска прымаецца

Усімі паштова-тэлеграфнымі аддзяленьнямі, усімі аддзяленьнямі Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва, агентамі і ўпаўнаважанымі Выдавецтва.

МІНСКУ

Кожны нумар друку па адрасу:
 Мінск, Саветскі праспект 63.

Беларускі Піонэр зьмяшчае наступныя аддзелы:

1. Артыкулы арганізацыйнага і палітычнага характару, прыстасаваныя да розных кампаній, асобных момантаў, перыодаў у працы атрадаў і дзяцей.

2. Літаратурны аддзел, дзе апісваецца жыццё дзяцей у зьвязку з іх навуковай працай і заданьнямі. У літаратурным аддзеле уваходзяць вершы, аповяданні, песьні, п'есы, інсцэніроўкі, фэльетоны, частушкі і інш.

3. Корэспондэнцыя з месцамі, зьвязанымі з працай на асобных атрадах, зьвязанымі з школай. У кожным нумары дзяржаўна да 40-50 лістоў.

4. Артыкулы і аповяданні практычна-навуковага характару.

5. Артыкулы, кіраўнічага характару для працы атрадаў і груп афіцэраў.

6. Матэрыялы для чытаньня афіцэрамі.

7. Жарты, загадкі і загадкі.

8. Жыццё дзяцей па-за межамі і цэрамічных матэрыялаў.

У часопісе зьмяшчаецца багата малюнкаў.

З 1-га студзеня 1926 г. цана часопісу зьніжана да 15 к. у месяц.